

การจัดการระบบสร้างเสริม สุขภาพในประเทศไทย

ทพ.กฤษดา เรืองอารีย์รัชต์
ผู้จัดการกองทุนสนับสนุนการ
สร้างเสริมสุขภาพ

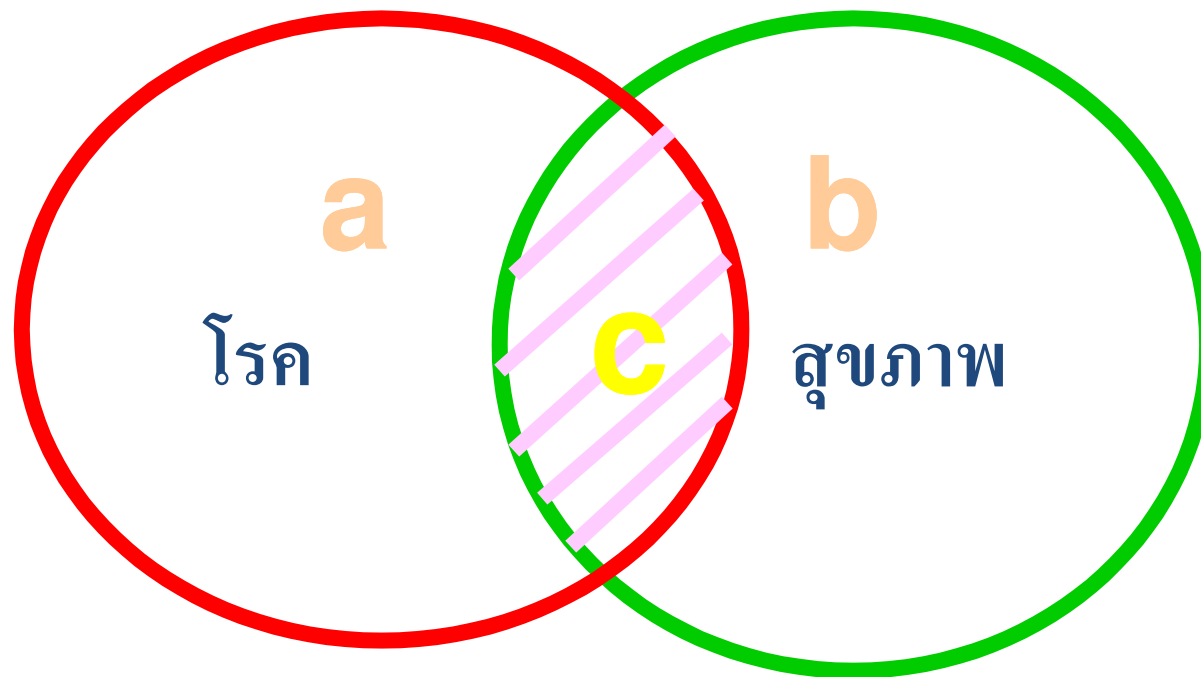
1. ความหมาย สุขภาพ สุขภาวะ

ความหมายของ สุขภาพ โดย WHO

Health is

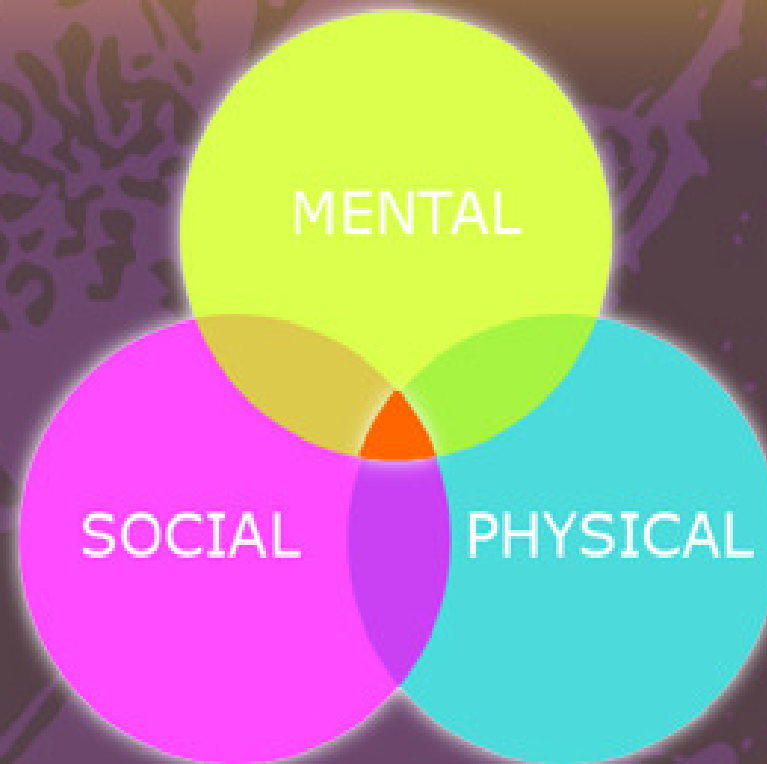
the state of complete of physical, mental, and social well-being and not merely the absence of disease and infirmity.

สุขภาพ หมายถึง ภาวะแห่งความสมบูรณ์ของร่างกาย จิตใจ และการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมด้วยดี ไม่ใช่เพียงแต่ความปราศจากโรค หรือทุพพลภาพเท่านั้น

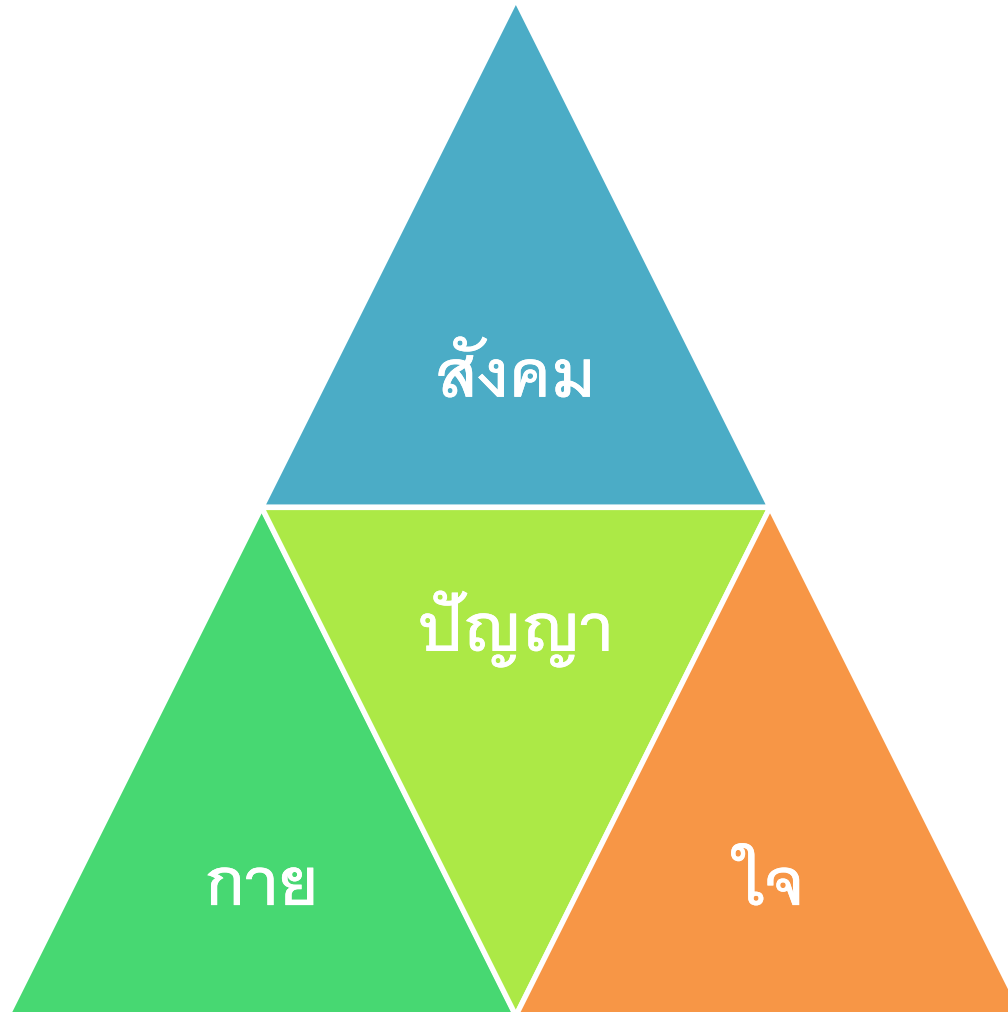

What is health?

WHO: Health is "a state of complete physical, mental, and social well-being and not merely the absence of disease or infirmity." (1948)

สุขภาวะ

2. ที่มาและแนวความคิดการสร้างเสริมสุขภาพ

สถานการณ์ แคนาดา พ.ศ. 2513

- 72% ของสาเหตุการเสียชีวิตเป็นโรคไม่ติดต่อ + อุบัติเหตุ
- อัตราการเพิ่มของค่าใช้จ่ายสุขภาพเร็วกว่าการเพิ่มของ GDP
- ค่าใช้จ่ายสุขภาพเกือบทั้งหมดใช้ไปในการรักษาพยาบาล
- การเพิ่มการลงทุนด้านการรักษาจะไม่ทำให้สภาวะสุขภาพดีขึ้น
- ต้องมีระบบการจัดการกับ “ปัจจัยกำหนดสุขภาพ”
  - ✓ พฤติกรรมสุขภาพ
  - ✓ สิ่งแวดล้อม

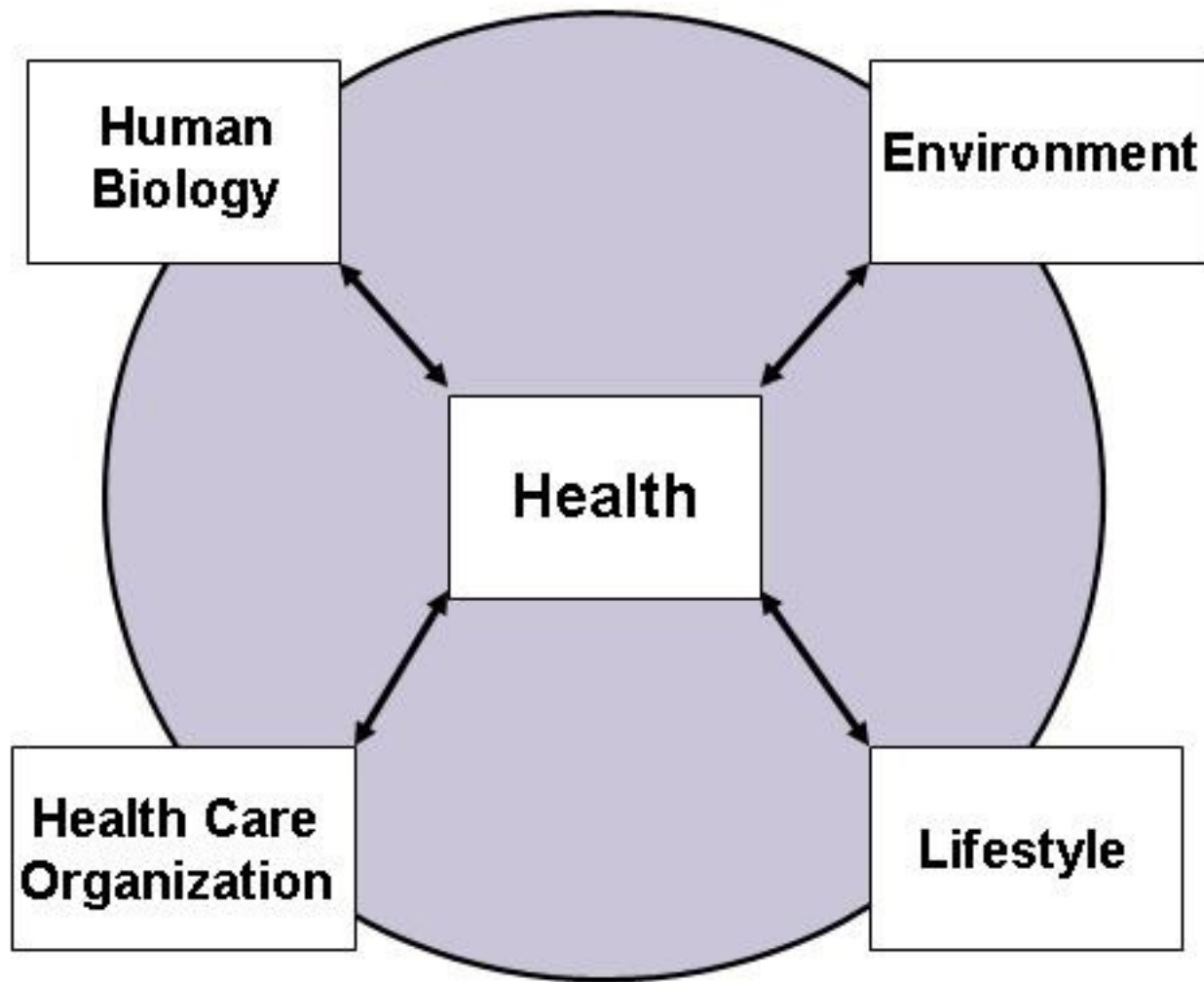
Lalonde Report (พ.ศ. 2517) โดย Mark Lalonde

ปัจจัยกำหนดสุขภาพ (Health field)

- พันธุกรรม
- สิ่งแวดล้อม (ทั้งกายภาพและสังคม)
- พฤติกรรมชีวิต (Lifestyle)
- ระบบบริการสุขภาพ (สถานพยาบาล&บริการป้องกันโรค/ส่งเสริมสุขภาพ)

**ระบบที่ Canada มีอยู่ควรจะเรียกว่า Sick care system
ไม่ใช่ health care system**

Lalonde's Health Field Concept

**SICK
CARE**

VS

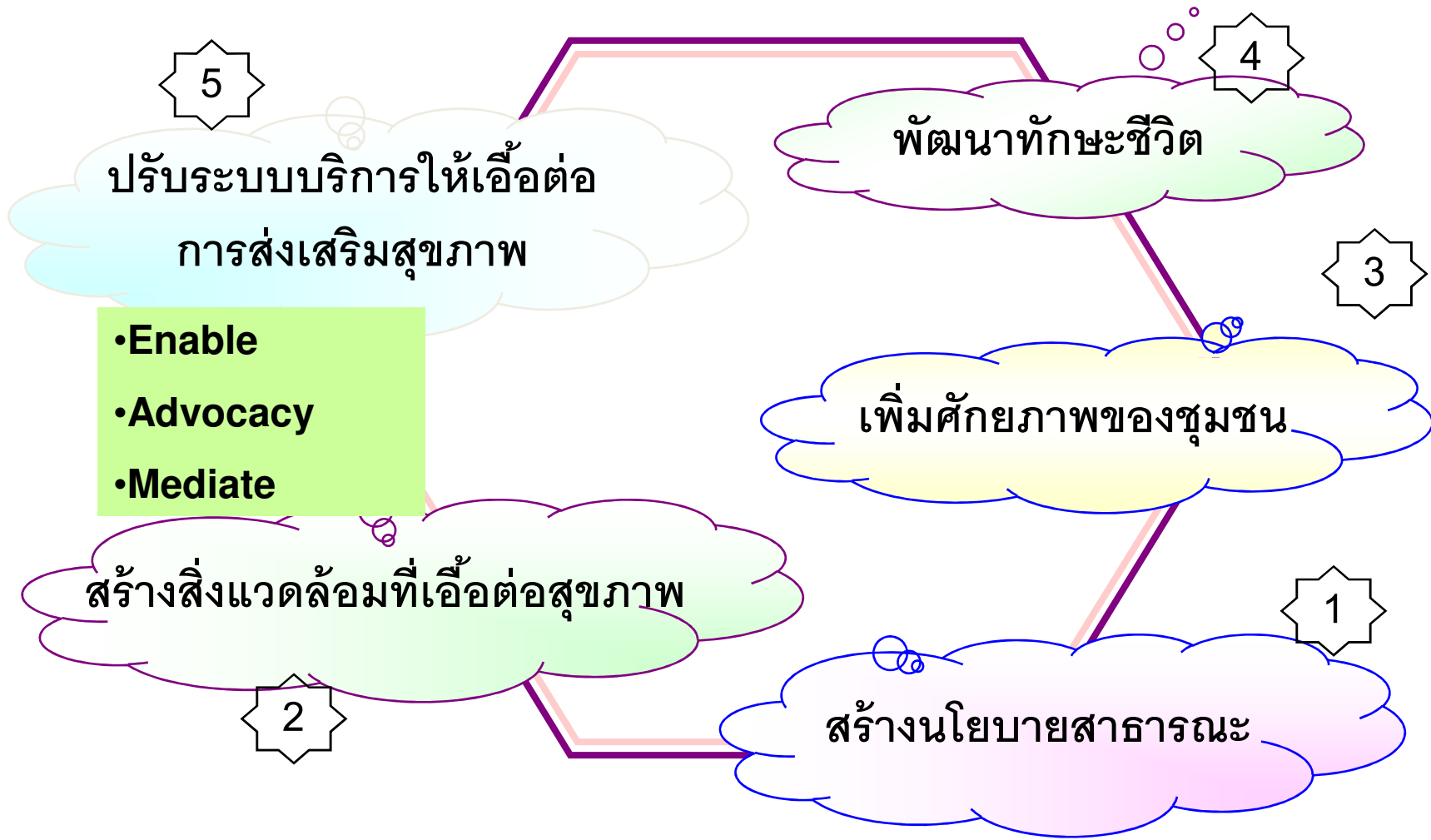
**HEALTH
CARE**

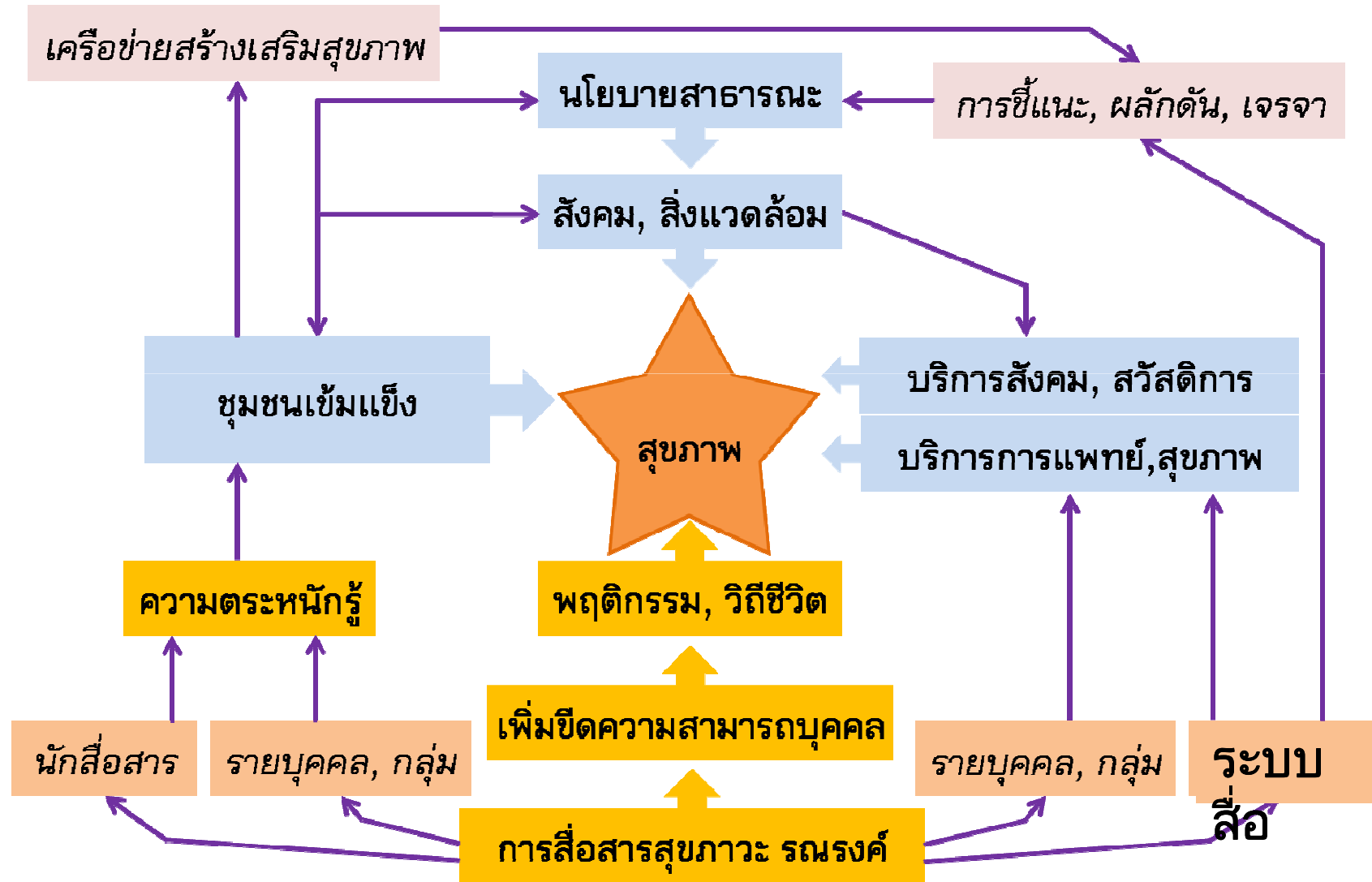
**WHICH WILL
YOU CHOOSE?**

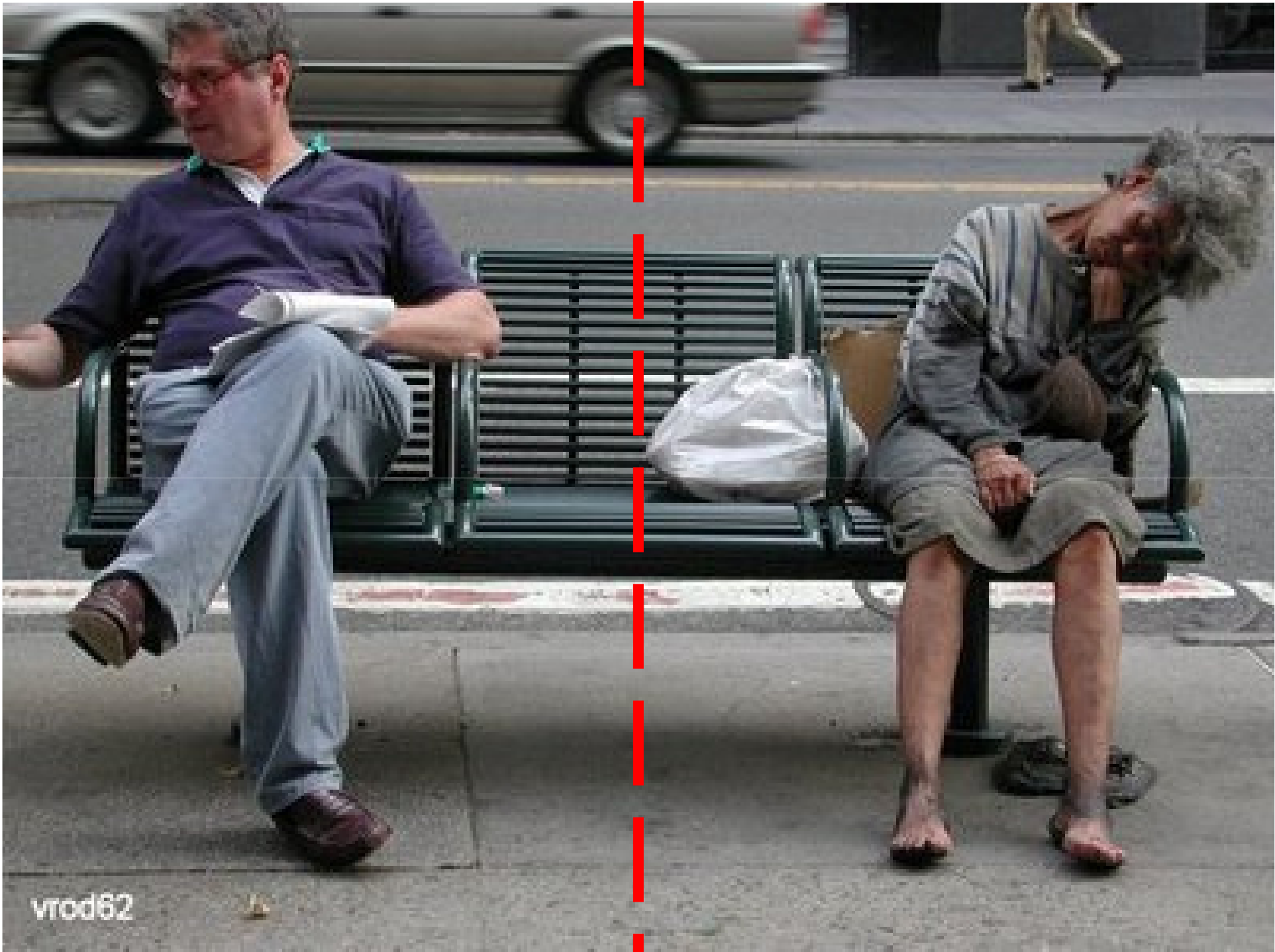

Ottawa Charter (พ.ศ. 2529) การประชุมสร้างเสริมสุขภาพโลก ครั้งที่ 1

กระบวนการสร้างเสริมสุขภาพ

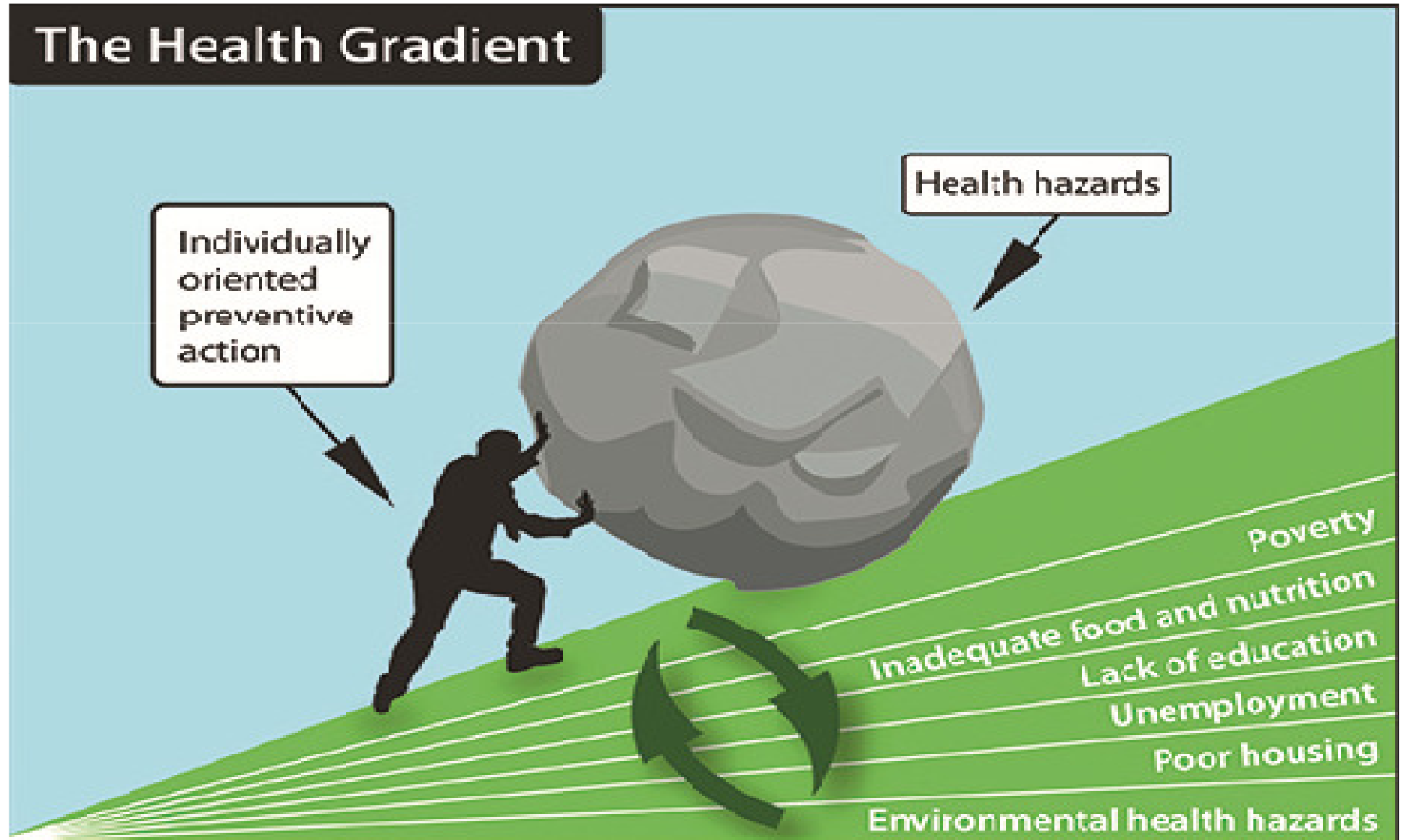

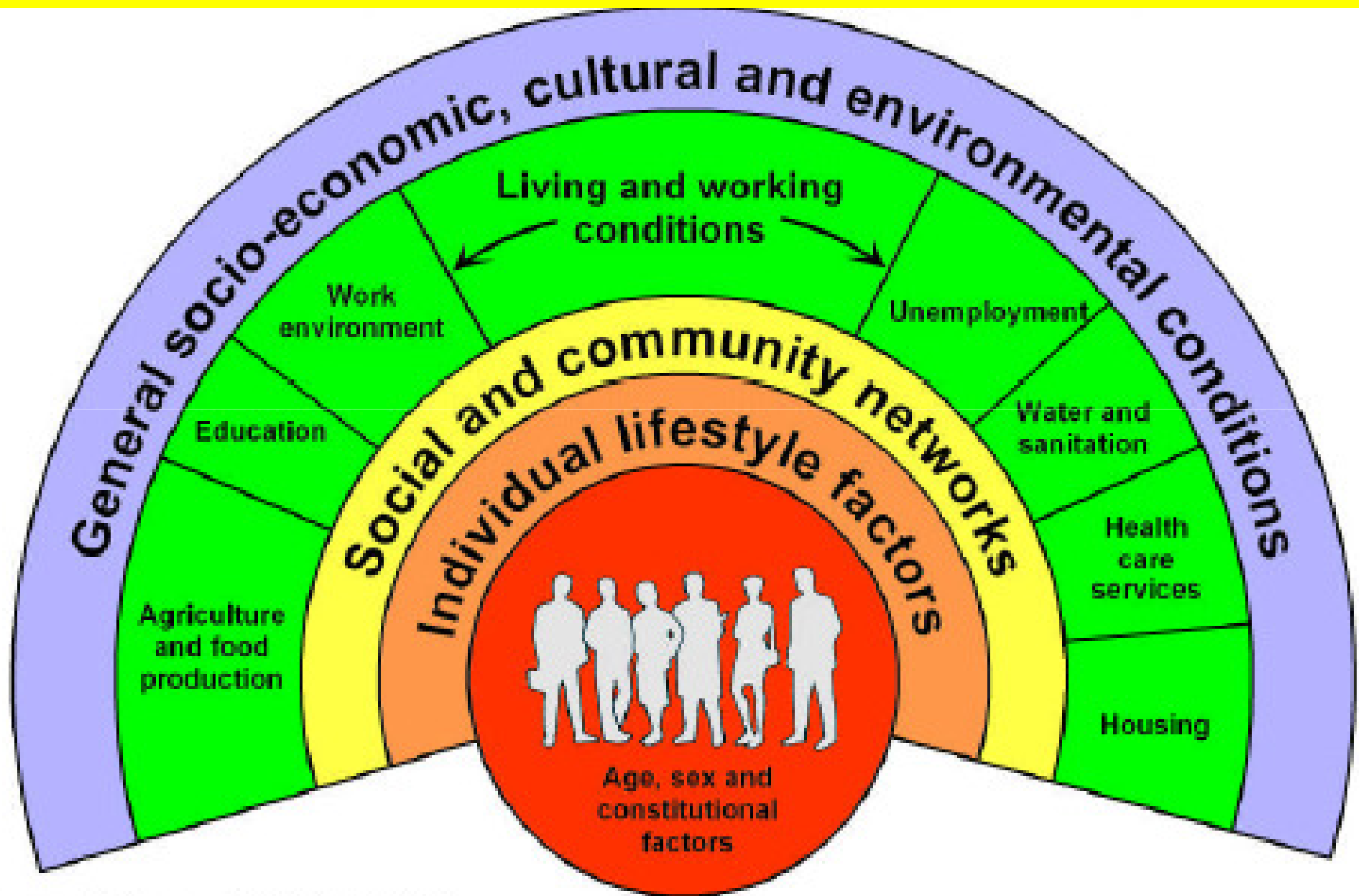
Social Determinants of Health

ปัจจัยสังคมกำหนดสุขภาพ

The Health Gradient

The Main Determinants of Health

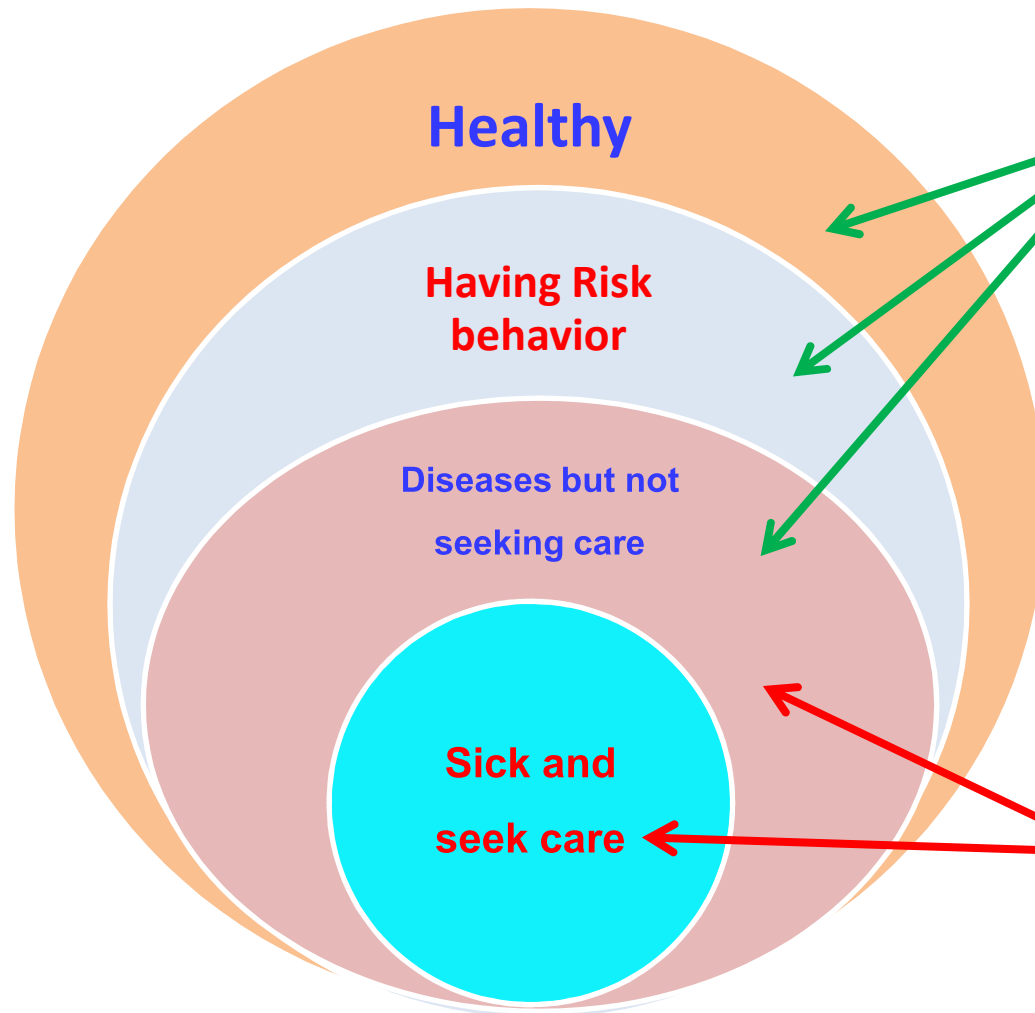
Health and Social Problems are Worse in More Unequal Countries

Index of:

- Life expectancy
- Math & Literacy
- Infant mortality
- Homicides
- Imprisonment
- Teenage births
- Trust
- Obesity
- Mental illness – incl. drug & alcohol addiction
- Social mobility

Health Promotion Concept

Health Promotion
population-based
approach

- Build healthy public policy
- Create supportive environment

Health care system
Individual-based HP

Health Promotion Framework...

INDIVIDUAL FOCUS

POPULATION FOCUS

Screening Individual Risk Assess. & Immunisation	Health Information	Health Education & Skill Development	Social Marketing	Organisation Development	Community Action	Economic & Regulatory Activities
--	-----------------------	---	---------------------	-----------------------------	---------------------	--

INTERVENTIONS

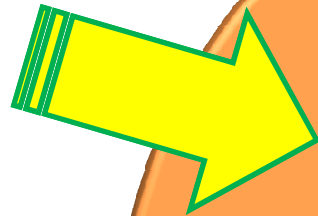
healthy individuals

*healthy communities
& settings*

*healthy environments
& society*

ThaiHealth and Health System in Thailand

Health System

Health Service System

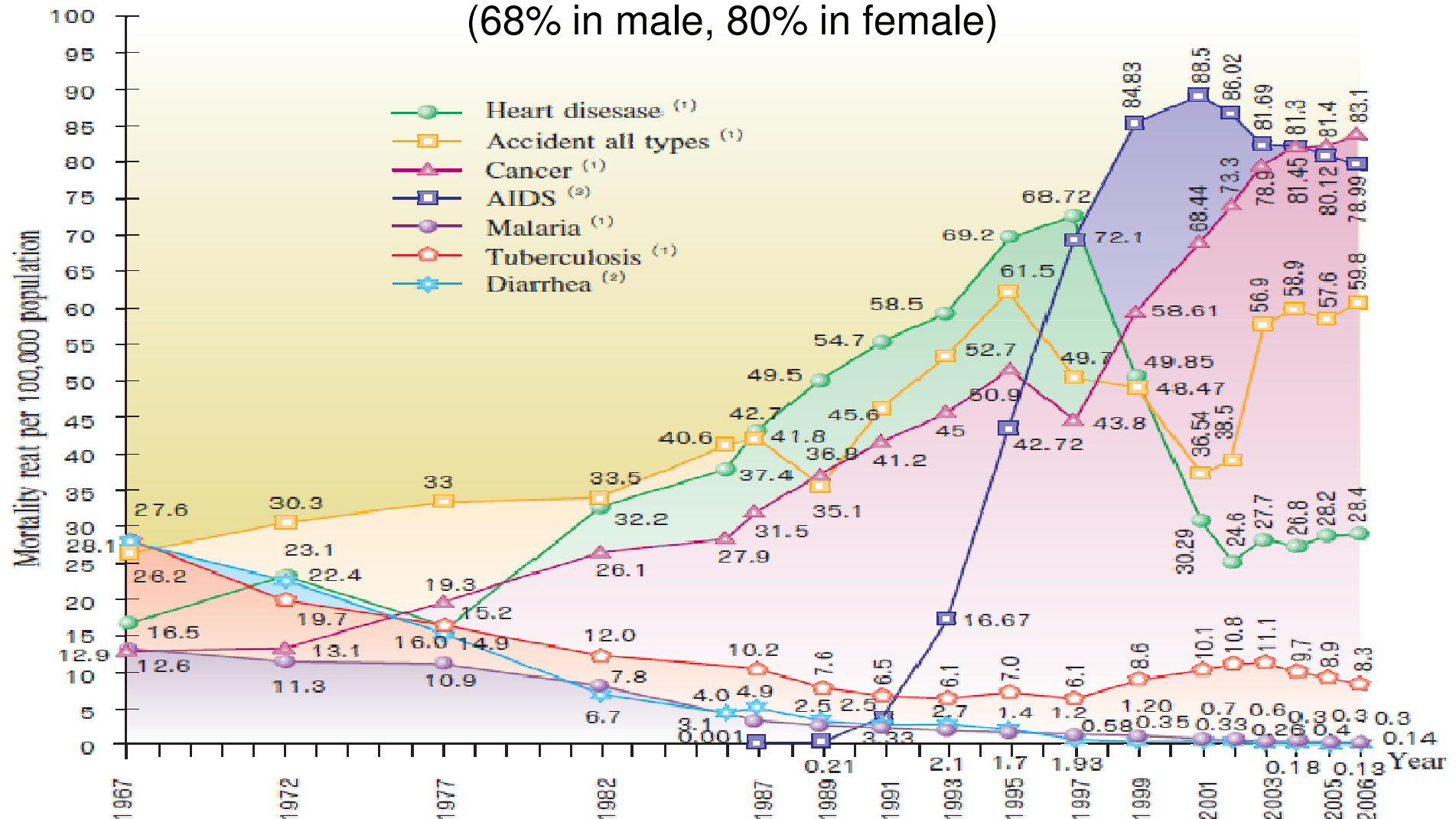

3.สถานการณ์สุขภาพคนไทย

Rising Burden of NCDs

The majority of Burden of Diseases are NCDs
(68% in male, 80% in female)

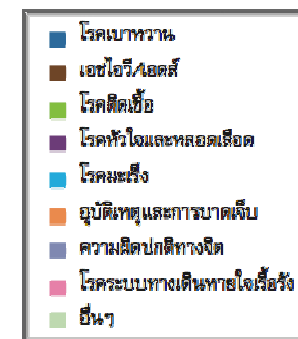
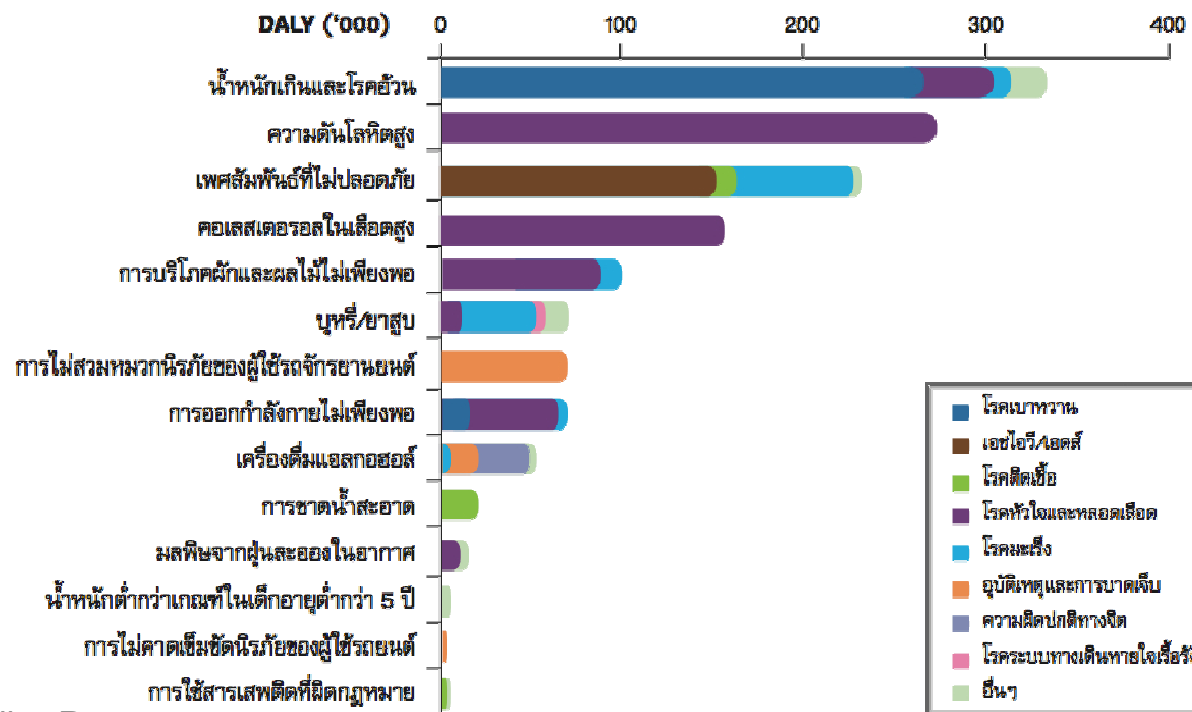
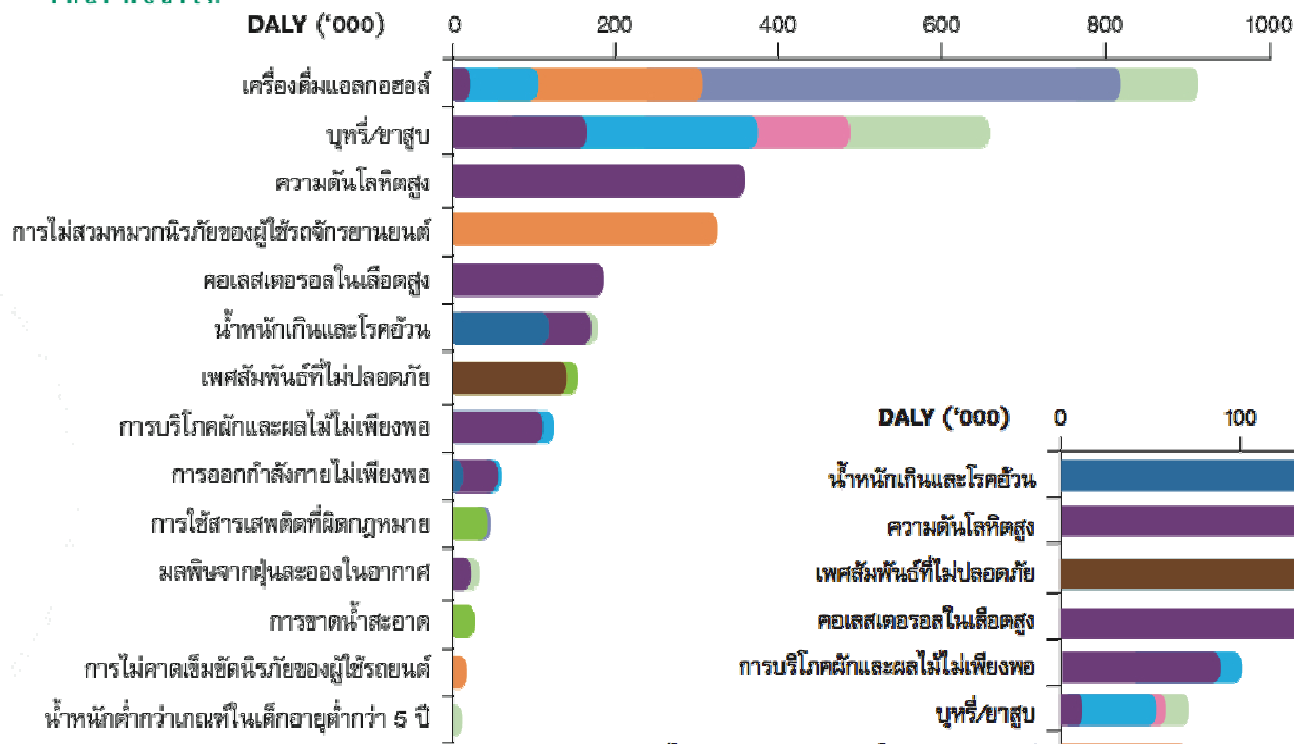

ในปี 2552 คนไทยเสียชีวิต
ด้วยกลุ่มโรค NCDs
กว่า **300,000** คน

คิดเป็น **73%**

ของคน que เสียชีวิตทั้งหมด
ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของโลก*

ภาระโรคจากปัจจัยเสี่ยง เพศชาย - เพศหญิง

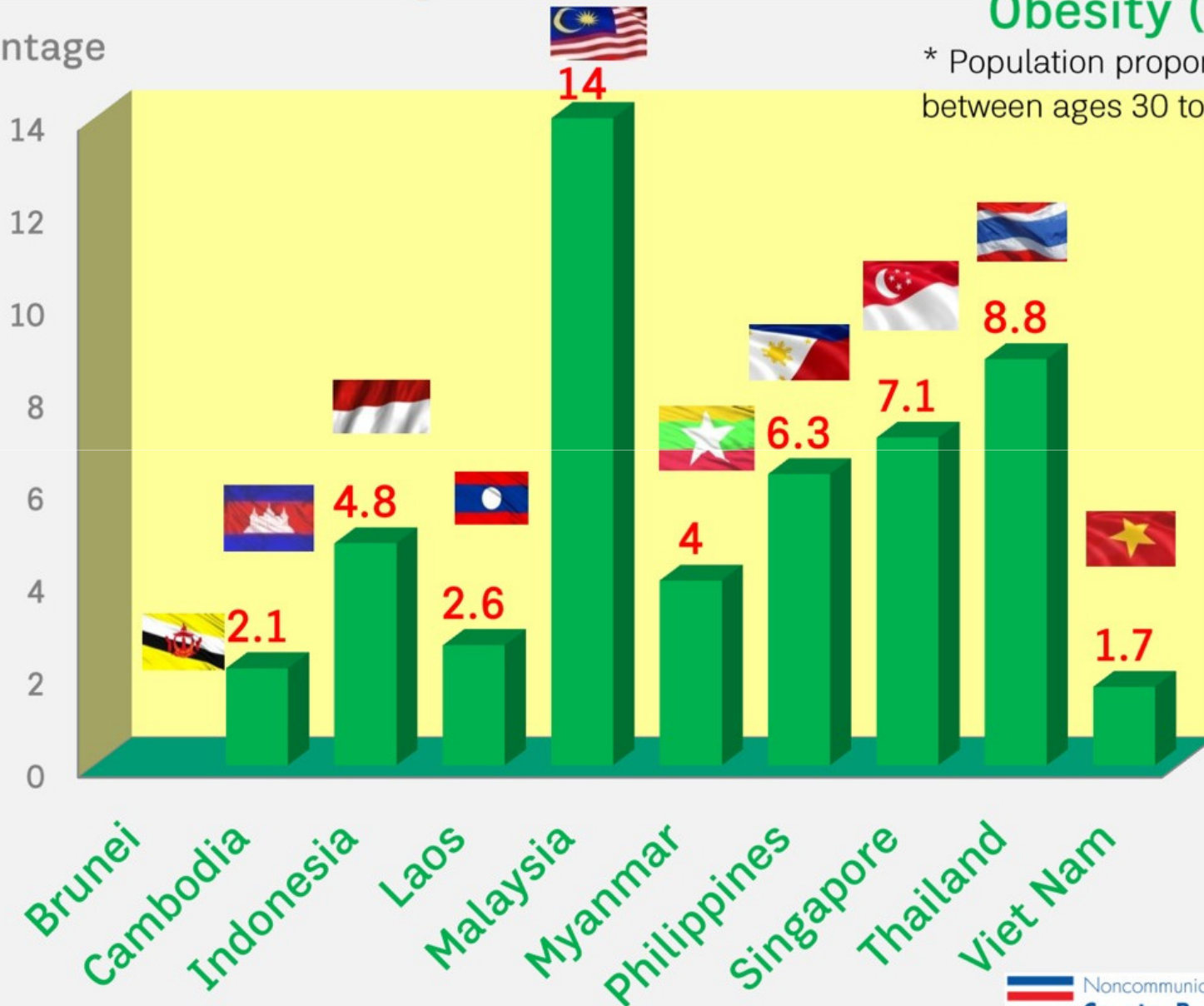

อ้วนลงพุง ในกลุ่มประเทศอาเซียน

Obesity (2008)

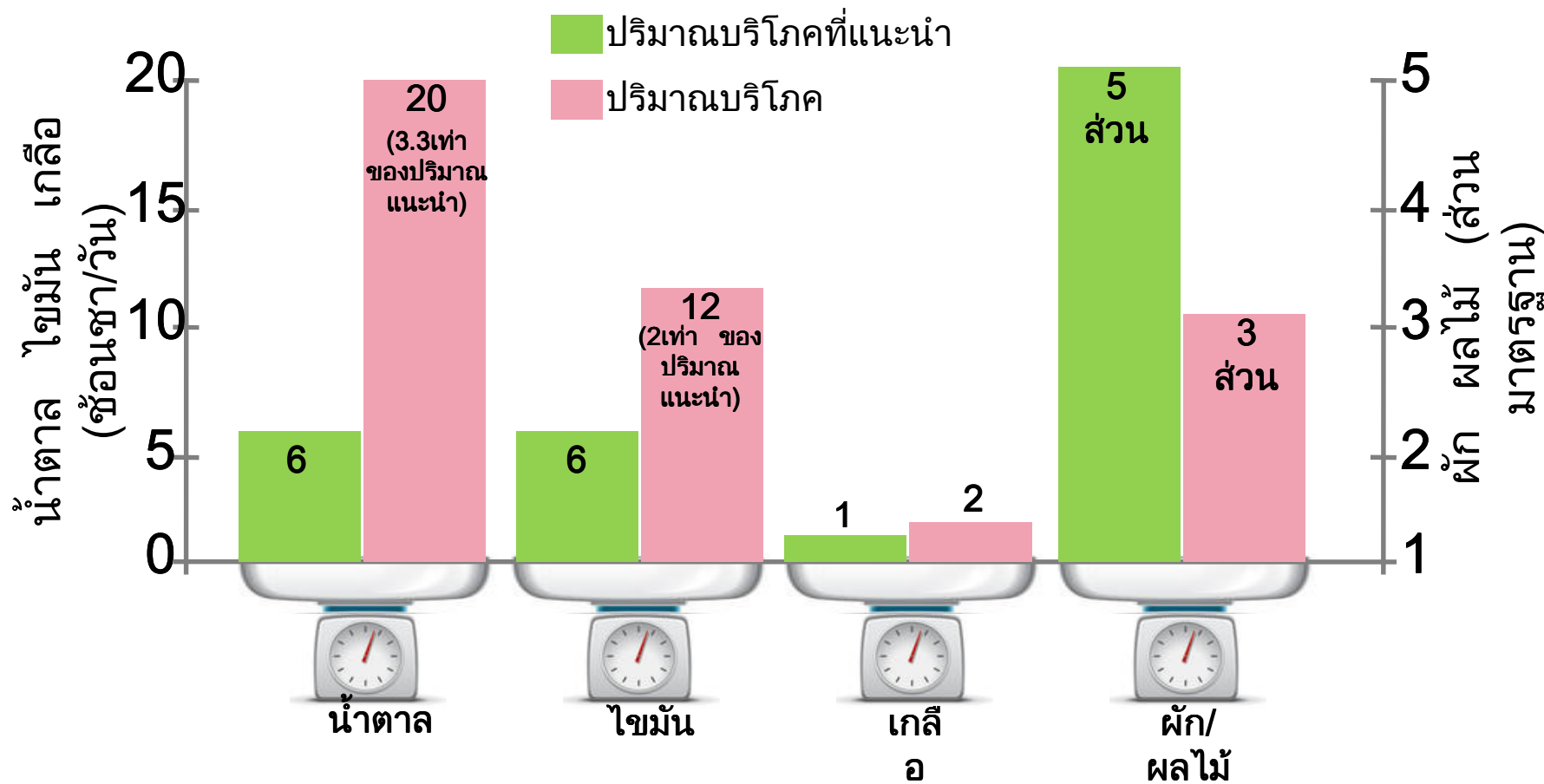
* Population proportion between ages 30 to 70 years

Percentage

สถานการณ์การบริโภคผักและผลไม้

ปริมาณบริโภค น้ำตาล ไขมัน เกลือ และผักผลไม้
ของคนไทย
เฉลี่ยเทียบกับปริมาณการบริโภคที่แนะนำต่อวัน

ที่มา : สถาบันวิจัยระบบสุขภาพ

สถานการณ์การบริโภคผักและผลไม้

ปัจจัยที่ส่งผลให้การบริโภคผักผลไม้ของคนไทยต่ำกว่ามาตรฐาน

ความ
ปลอดภัย

- ปี 54 ประชาชน **36%** และเกษตรกร **32%** พบสารเคมีตกค้างในเลือด
- ปี 55 ผักในห้าง ตลาดสด รถเร่ โดยเฉลี่ยมีสารเคมีกำจัดศัตรูพืชตกค้างสูงกว่ามาตรฐาน **EU 40%**

พื้นที่ทำ
การเกษตร

- พื้นที่ปลูกผลไม้ลดลงมากกว่า **3.4 แสนไร่** (ปี 53-55)
- เช่าที่ดินทำกิน **60%**
- **45 – 51 ปี** อายุเฉลี่ยเกษตรกร
- ปี 53 นำเข้าสารเคมีเกษตรเป็นอันดับหนึ่ง **117 ล้านก.ก.** มูลค่า **1.8 หมื่นลบ.**

ที่มา : แผนงานขับเคลื่อนนโยบายความมั่นคงทางอาหารเพื่อสังคม

การตลาด
และสื่อ

- โฆษณาอาหารและเครื่องดื่มที่มีน้ำตาล ไขมัน และโซเดียม ผ่านสื่อต่างๆ มาก โดยเฉพาะในรายการการ์ตูนวันเสาร์-อาทิตย์ เวลา 7.00-10.00 น. **รวม 33 ชิ้น**
- งานวิจัยต่างประเทศยืนยันว่า **โฆษณามีผลต่อการซื้อและการบริโภคอาหารและเครื่องดื่มที่มีผลต่อสุขภาพเด็ก**

ที่มา : รายงานประจำปี แผนงานวิจัยนโยบายอาหารและโภชนาการ เพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ

1. เด็ก 0-5 ปี

ช่วงทองของการเรียนรู้ สถานการณ์

12.93 % ไม่ได้เรียนหนังสือ

IQ ของเด็กไทย **ต่ำกว่ามาตรฐาน**

30% มีพัฒนาการล่าช้า

2. เด็ก 6-12 ปี

ช่วงทองของการสร้างสรรค์สำนึก
สถานการณ์

กว่า **1 ล้านคน** สมารถสัน
10% มีปัญหาด้านการเรียนรู้

เด็กไทย “สมารถสัน” กว่า 1,000,000 ล้านคน

แนวโน้ม

ความรุนแรง ในเด็กเพิ่ม
ขึ้น ทั้งการเป็นผู้กระทำ
และถูกกระทำ

3. วัยรุ่น

มากกว่า **1.7 ล้านคน** สูบบุหรี่
ข้อมูล : พฤติกรรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุราของประชากรปี 2554 สำนักสถิติแห่งชาติ

มากกว่า **2.7 ล้านคน** เคยดื่ม
เหล้า
ข้อมูล : พฤติกรรมการสูบบุหรี่และดื่มสุราของประชากรปี 2554

แม่วัยรุ่นปีละ **1.3 แสนคน**
<http://hilight.kapook.com/view/61456>

ยกพวกตีกันสูงสุด **30 ครั้งต่อวัน**
ข้อมูล : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ <http://hilight.kapook.com/view/61456>

สถานการณ์การใช้สื่อของเด็กและเยาวชน

ช่องทางสื่อยุคหลอมรวม
ในอนาคต ที่วี > 1,000 ช่อง
สถานีวิทยุ > 6,000 คลื่น
สื่อออนไลน์ไม่จำกัด

เด็กใช้สื่อ 5 -7 ชม./วัน
เข้าถึงสื่อไม่ปลอดภัยได้ง่าย
ภาวะเนือยนิ่ง 13 ชม./วัน
โรคอ้วน 13%
ทานขนมอยู่หน้าจอ 37%

คนไทยใช้เวลากับสื่อออนไลน์
เฉลี่ย 5.07 ชม./วัน
ใช้ผ่านมือถือ 3.04 ชม./วัน
48% ของผู้ใช้เป็นเยาวชน

เด็กขาดทักษะเท่าทันสื่อ
เยาวชน 48% เคยถูก cyber
bullying
เด็ก 29% ถูกคุกคามทางเพศ
ผ่านสื่อออนไลน์

ความตื่นตัวของการปฏิรูปสื่อ
ในร่างรธน. สปช.
การปฏิรูป + กำกับดูแลตนเอง
ของสื่อ

สื่อสร้างสรรค์เพื่อเด็ก < 5 %
ผู้ผลิตสื่อขาดทักษะ ทำให้
ประชาชนเป็นเพียงผู้บริโภคแบบ
นิ่งเฉย

4. ภัยทำงาน

เครียด จากภาระงาน ลังคม
และภาวะครอบครัวที่เพิ่มขึ้น
คนไทยฆ่าตัวตายทุก **2 ชม.**

แม่เครียดนำลูก-พูกดวด
หนีปัญหาครอบครัว

คนไทยเครียดพุ่ง!
"แรงงาน" เสี่ยงฆ่าตัวตายสูงสุด

5. ครอบครัว

เด็ก 3 ล้านคน ไม่ได้
อยู่กับพ่อแม่ 25% มี
พัฒนาการล่าช้า

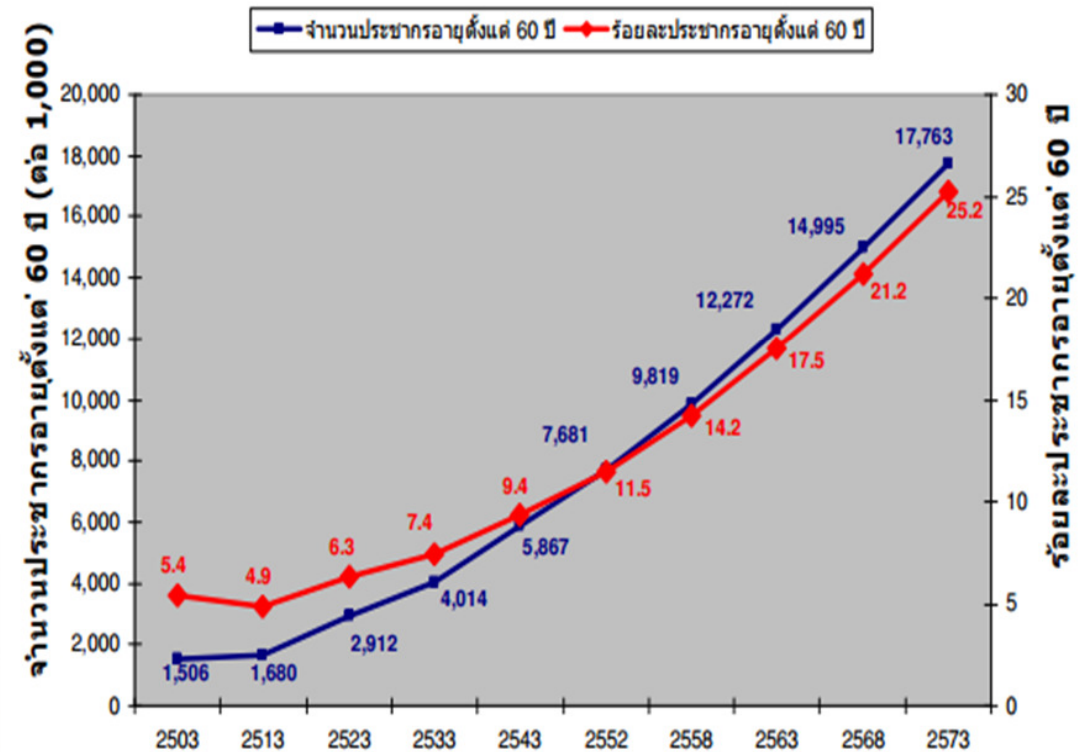

เด็กและสตรีถูกกระทำความ
รุนแรงเฉลี่ยปีละ 23,501
ราย หรือทุก 20 วินาที

6. ผู้สูงอายุ

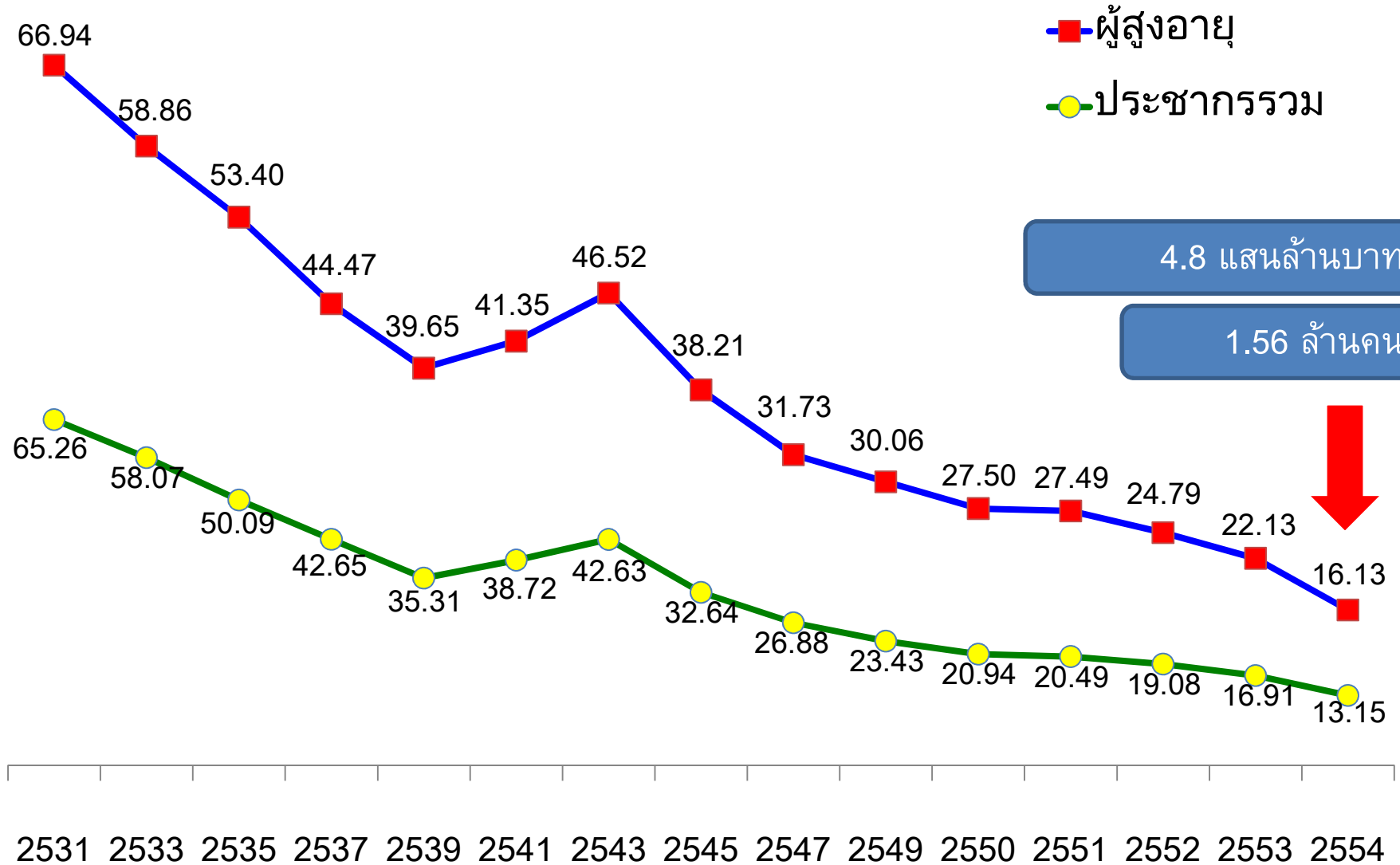
อีก 12 ปี จำนวน
ผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้นเป็น
14.4 ล้าน คน

ปัจจุบัน จำนวน **1 ใน 10**
ถูกทอดทิ้งให้อยู่ตาม
ลำพัง

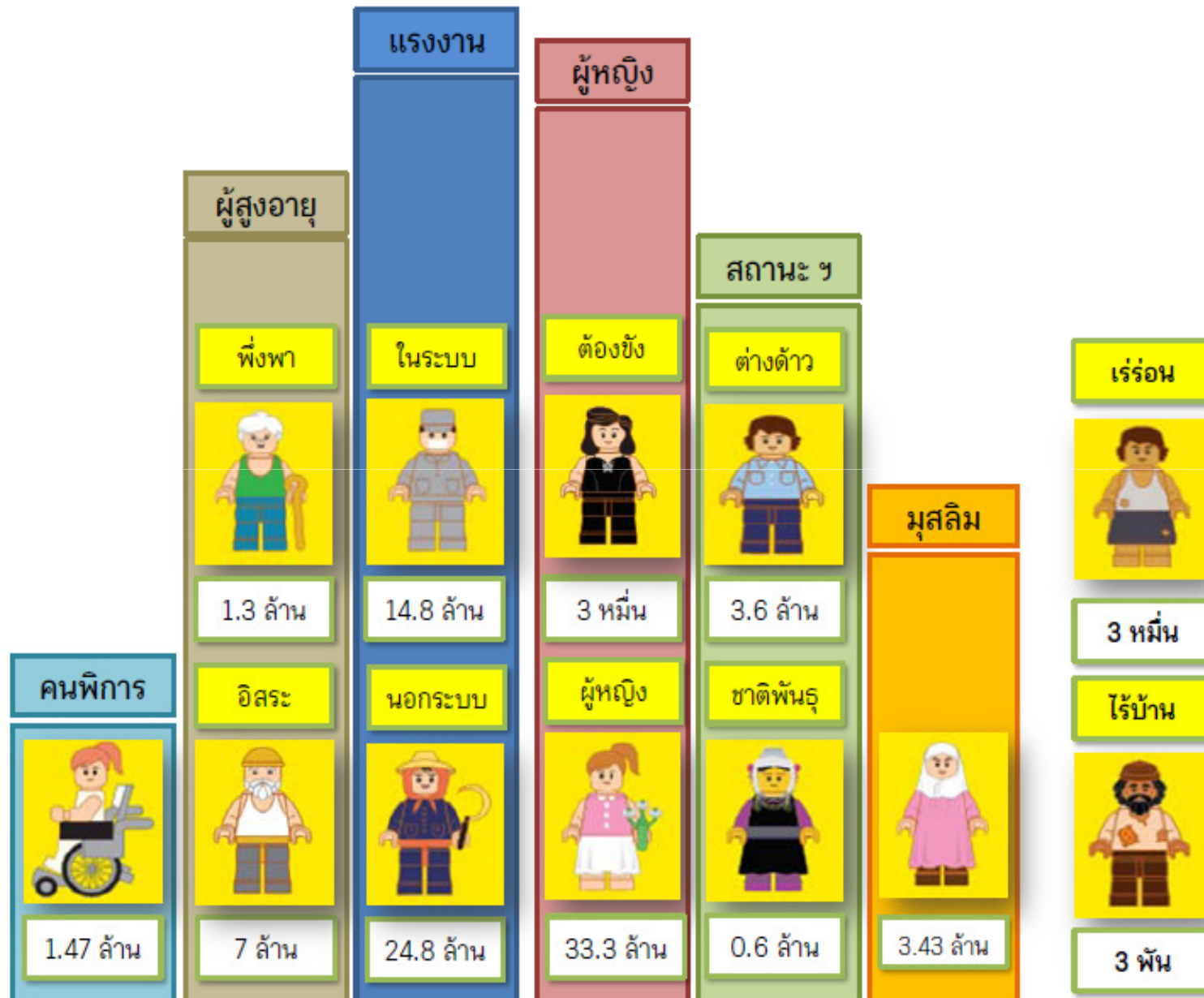
ข้อมูล วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสมาคมพิทักษ์ผู้สูงอายุ

สัดส่วนผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจน

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ
 สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) กระทรวงการคลัง

7. กลุ่มประชากรเฉพาะ

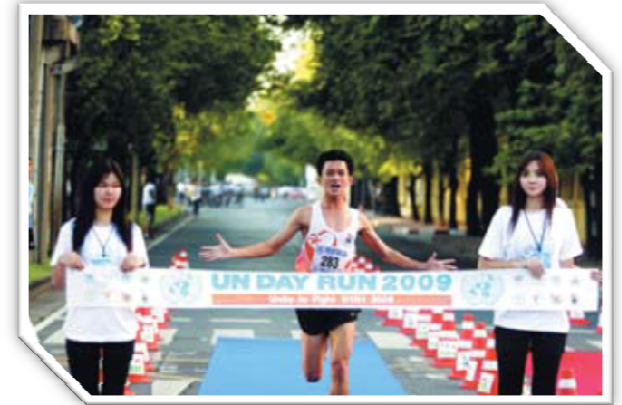
ที่มา : แผนสุขภาวะประชากรกลุ่มเฉพาะ สรุปผลการดำเนินงานและยุทธศาสตร์การทำงานสำนักสนับสนุนสุขภาวะประชากรกลุ่มเฉพาะสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

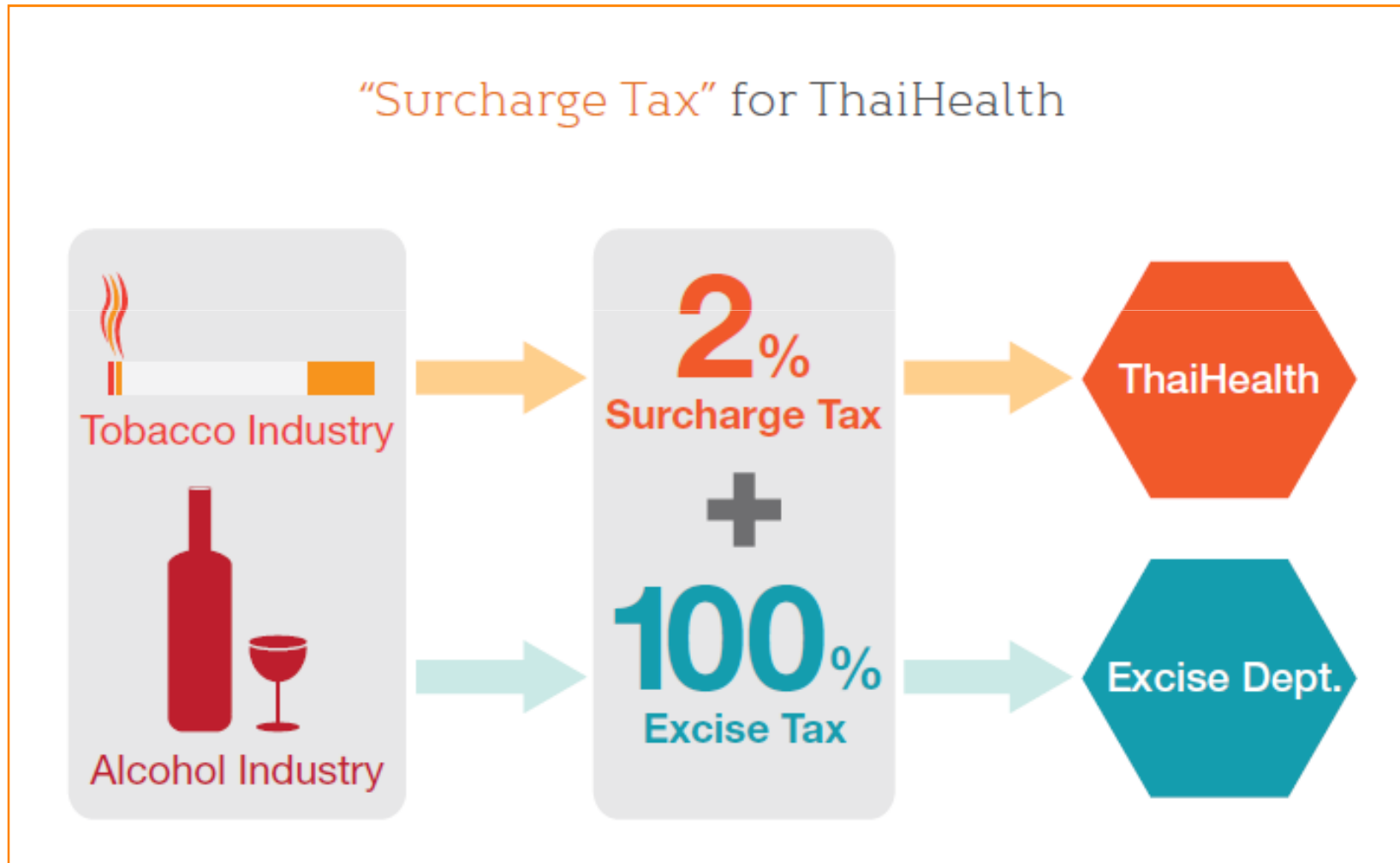
4. บทบาทและวิธีทำงาน

- องค์การภายใต้
พระราชบัญญัติกองทุน
สนับสนุนการสร้างเสริม
สุขภาพ พ.ศ. 2544
- หน้าที่หลักในการ
สนับสนุน
ขบวนการสร้างเสริม
สุขภาพในประเทศไทย

รายรับของ สสส. มาจากการจัดเก็บ “ส่วน เพิ่ม” ของภาษีสุราและยาสูบ ร้อยละ 2

ทุกคนบนแผ่นดินไทย มีขีดความสามารถ
สังคม สิ่งแวดล้อม ที่เอื้อต่อสุขภาวะ

พันธกิจ

จุดประกาย กระตุ้น สาน และเสริม
พลัง

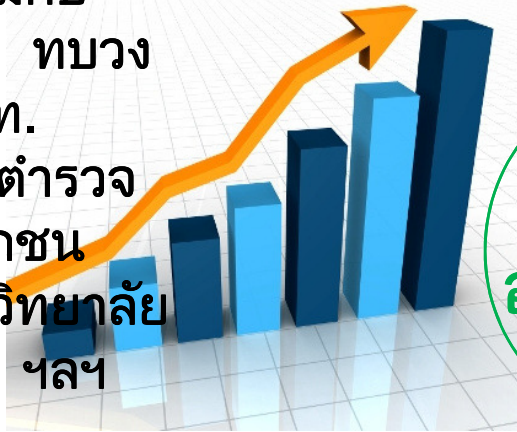
บุคคล และองค์กรทุกภาคส่วน
ให้มีขีดความสามารถและสร้างสรรค์ระบบสังคมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะ

การทำงานของ สสส.

ทำงานร่วมกับ
กระทรวง ทบวง
กรม อปท.
กองทัพ ตำรวจ
องค์กรเอกชน
วัด มหาวิทยาลัย
โรงเรียน ฯลฯ

ปัจจัยเสี่ยงทางสุขภาพ: เหล้า
บุหรี่ อุบัติเหตุ เพศสัมพันธ์ไม่
ปลอดภัย

ปัจจัยเสริมทางสุขภาพ: ออก
กำลังกาย อาหาร

ส่งเสริมการเรียนรู้และสื่อสารสุขภาพะ
กิจกรรมสร้างสรรค์ งานจิตอาสา ศิลปวัฒนธรรม
ศาสนา การอ่าน การรู้เท่าทันสื่อ

กรณีศึกษา

ปัจจัยที่จะนำไปสู่การลดการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุจราจร

- พันธุ์กรรม = 0%
- จากระบบบริการสุขภาพ = 5%
- จากสิ่งแวดล้อม (รถ+ถนน) = 20%
- จากพฤติกรรมการขับรถ = 75%

✦ การสร้างโรงพยาบาล/ห้องฉุกเฉินเพิ่มไม่ลดอุบัติเหตุทางถนน

✦ ต้องมีมาตรการควบคุมพฤติกรรมการขับรถ/วิศวกรรมถนน

ตัวอย่างการทำงานลดอุบัติเหตุ

วิธีการทำงาน

ยุทธศาสตร์สามเหลี่ยมเขยื้อนภูเขา

๑. การสร้างความรู้

๒. การเคลื่อนไหวสังคม

๓. การขับเคลื่อนนโยบาย

องค์ประกอบของแผนหลัก สสส. 15 แผน

แผนยาสูบ แผนแอลกอฮอล์
แผนความปลอดภัยทางถนน
แผนกิจกรรมทางกาย
แผนอาหารเพื่อสุขภาพ

แผนปัจจัยเสี่ยงทางสุขภาพ

แผนสุขภาพเด็ก เยาวชน
แผนประชากรกลุ่มเฉพาะ

แผนสุขภาพชุมชน
แผนสร้างเสริมสุขภาพในองค์กร

แผนระบบบริการสุขภาพ

แผนสื่อสารการตลาดเพื่อสังคม
ศูนย์เรียนรู้สุขภาพ

แผนระบบและกลไกสนับสนุน
งานพัฒนาและจัดการกลุ่มงานกลาง

แผนสนับสนุนโครงการทั่วไปและนวัตกรรม

เป้าหมาย สสส.

เป้าหมายทั่วไป

“ทุกคนมีอายุยืนยาวขึ้นอย่างมีสุขภาพะ”

- อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดเพิ่มขึ้นจาก 72 ปี ในปี 2552 เป็น 76 ปี ในปี 2574
- อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดที่มีสุขภาพะเพิ่มขึ้นจาก 66 ปี ในปี 2552 เป็น 72 ปี ในปี 2574

เป้าหมายเฉพาะ

บุหรี่

ในปี 2557 ลดลง 10%
จากปี 2552

สุรา

ในปี 2563
ให้น้อยกว่า 27%

อุบัติเหตุ

ลดอัตราการตายไม่เกิน 10
ต่อประชากรแสนคน ในปี
2564

ผักผลไม้

เพิ่มอัตราบริโภค 400g/
วัน ไม่น้อยกว่า 50%
ในปี 2564

อ้วน

ลดความชุกโรค
อ้วนในเด็กน้อยกว่า
10%
ในปี 2562

กิจกรรมทาง
กาย

เพิ่มกิจกรรม
ทางกายคนไทยอายุ
11 ปี ขึ้นไปไม่น้อยกว่า
80% ปี 2564

เป้าหมายเฉพาะ (ต่อ)

ลดความชุกของราย
ใหม่ในปี 2559 ลง
2/3 ของตัวเลขคาด
ประมาณ

ความสุข

เพิ่มสัดส่วนคนไทย
อายุ 15 ปีขึ้นไป
ที่มีความสุขในการ
ดำรงชีวิต

ครอบครัว

เพิ่มสัดส่วน
ครอบครัวอบอุ่น

ชุมชน

เพิ่มสัดส่วนชุมชน
เข้มแข็ง

ความสำเร็จของ สสส คือ การทำงาน
ขับเคลื่อน สอดประสานการทำงานร่วมกับ
ภาคีทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน
ภาควิชาการภาคประชาสังคม และภาค
ประชาชน ภายใต้เป้าหมายเพื่อสุขภาวะ

TOGETHER

WE CAN

รวมกัน เราทำได้

ภาคีเครือข่าย

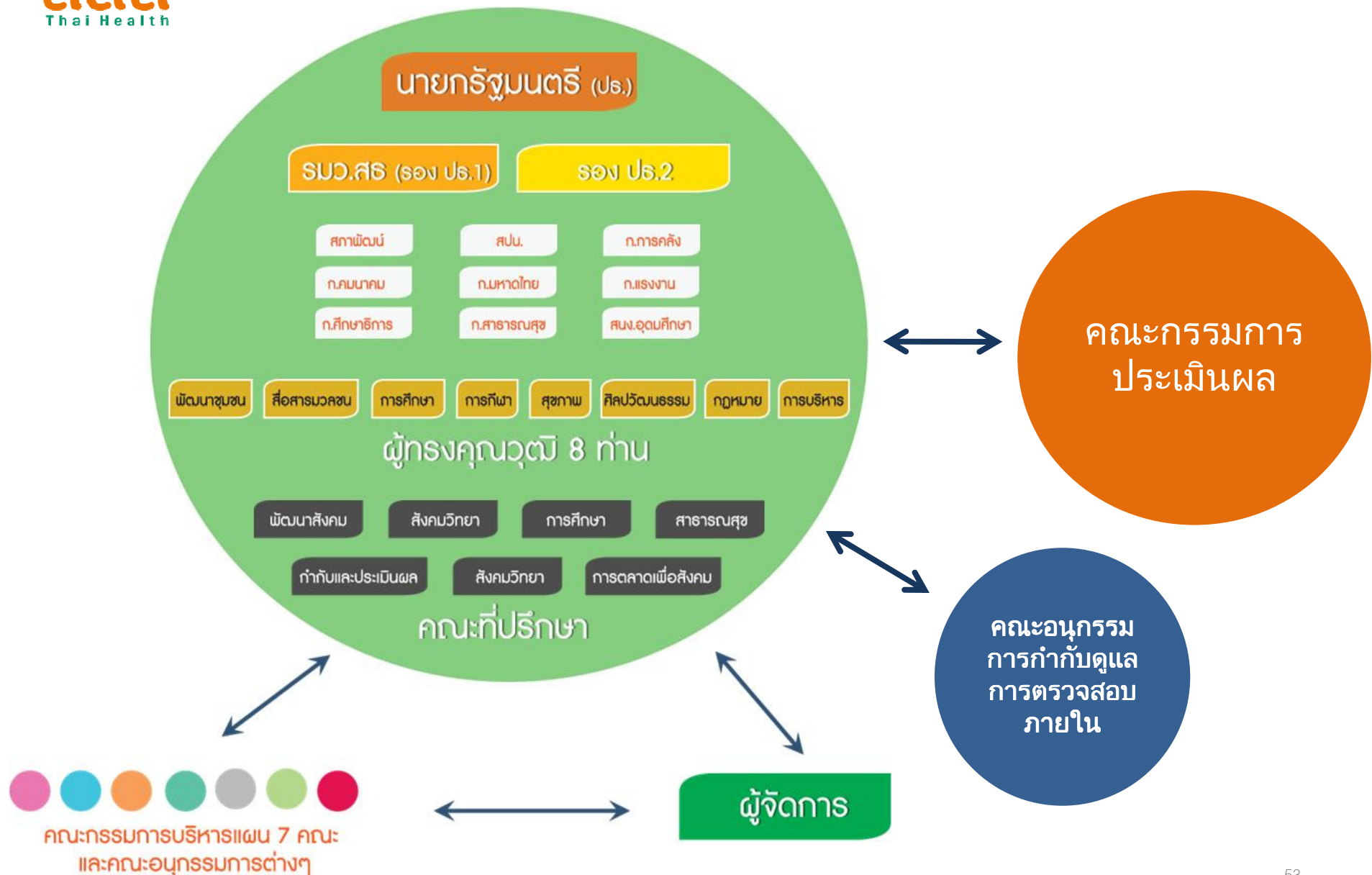
> 15,000 จำนวนภาคีที่เคยรับทุน สสส.

- ประมาณปีละ 1,500 -1,800 ราย เป็นผู้รับทุนรายใหม่ ร้อยละ 80

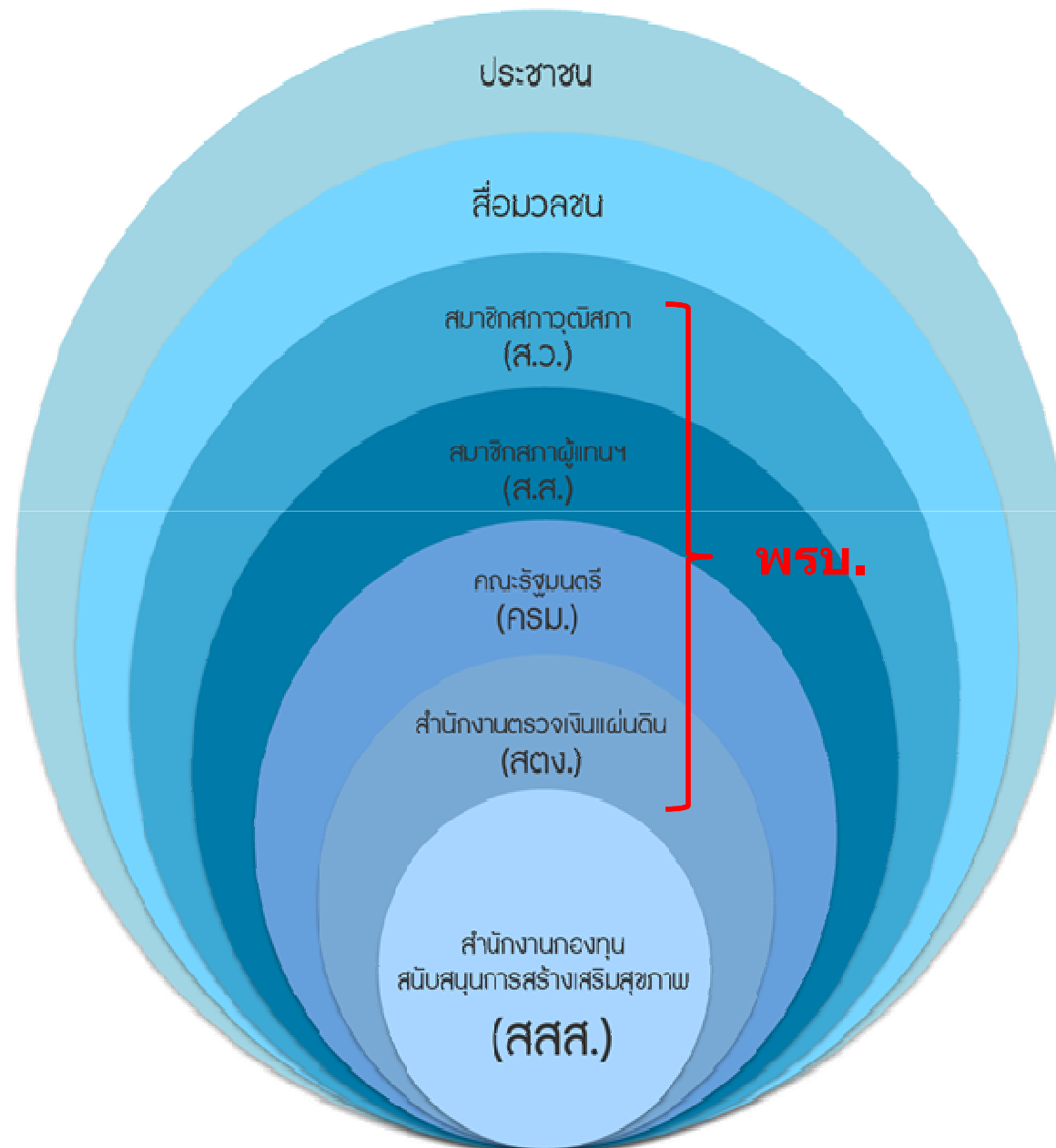

5. กลไก และขั้นตอนการดำเนินงาน

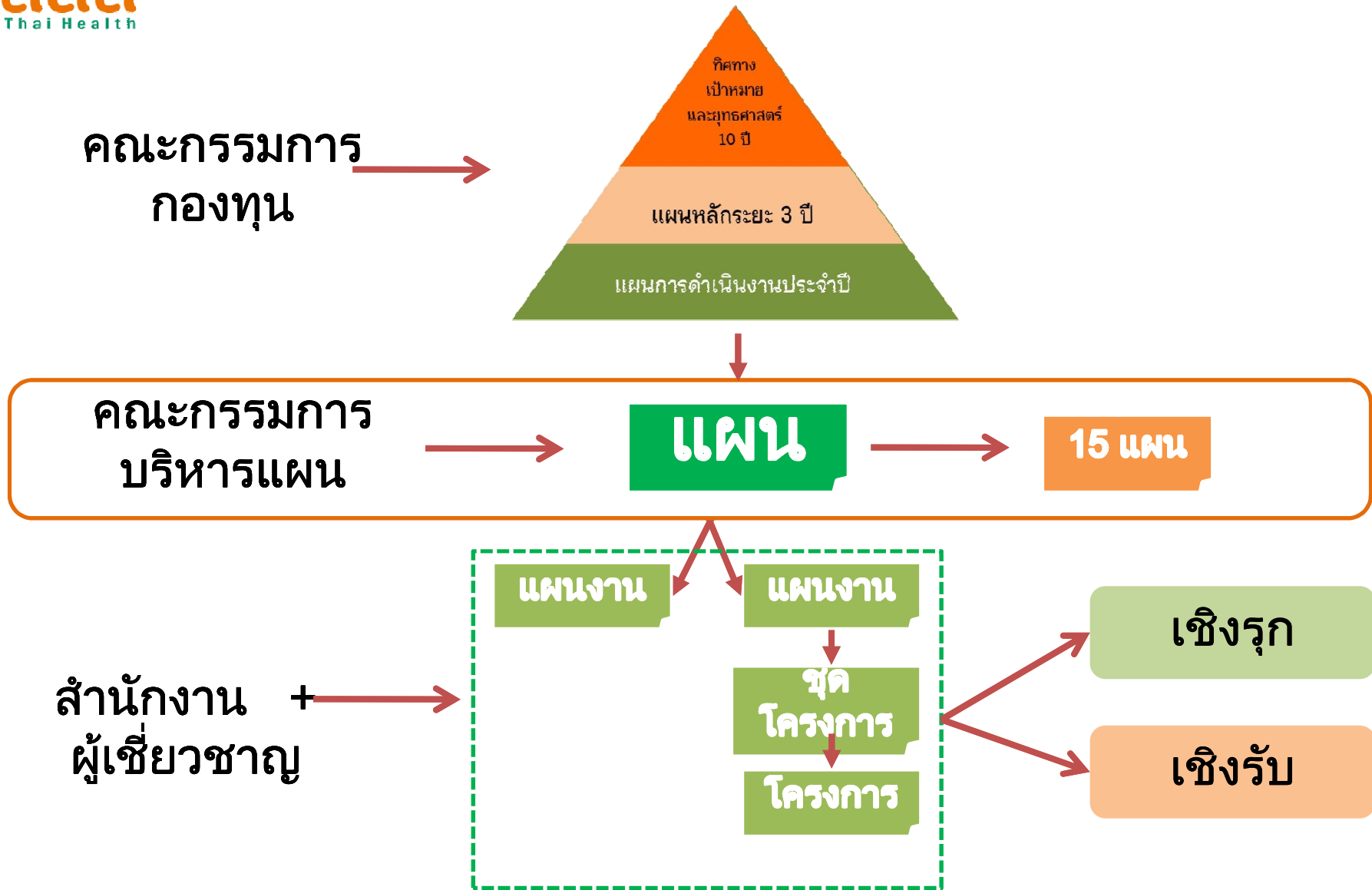
โครงสร้างการบริหารงาน

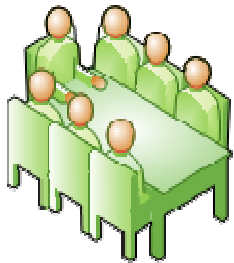
กลไกการตรวจสอบการดำเนินงาน สสส.

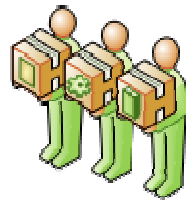
หลักเกณฑ์จัดสรรเงินฯ

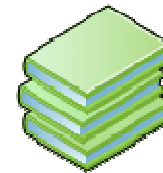
กระบวนการสนับสนุนแผนงาน/โครงการเชิงรุก

(1)
สำนักที่เกี่ยวข้อง
จัดประชุม
ผู้เชี่ยวชาญ
เพื่อปรึกษาหารือกัน

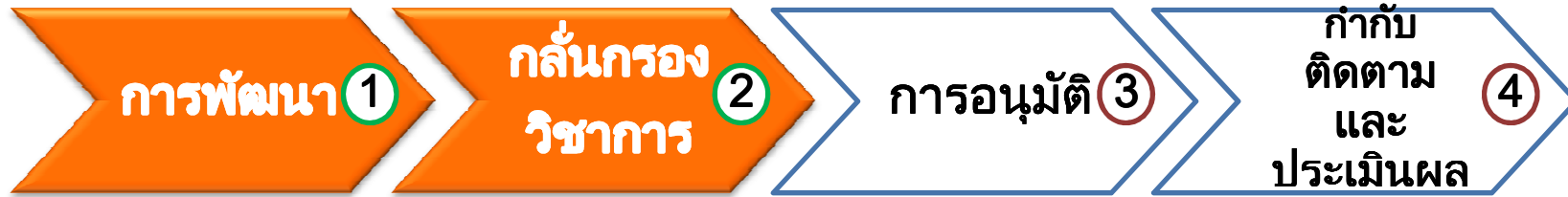
(2)
ผู้รับผิดชอบหลัก
ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ
ยกร่าง-พัฒนาโครงการฯ

(3)
โครงการฯ ที่พัฒนาเสร็จสิ้น
ต้องสอดคล้องตามประกาศว่าด้วย
โครงการที่เข้าข่ายให้การ
สนับสนุน โดยแบ่งเป็น 3
ประเภทคือ
(1) พัฒนาและปฏิบัติการ
(2) ศึกษาวิจัย
(3) อุปถัมภ์กิจกรรม

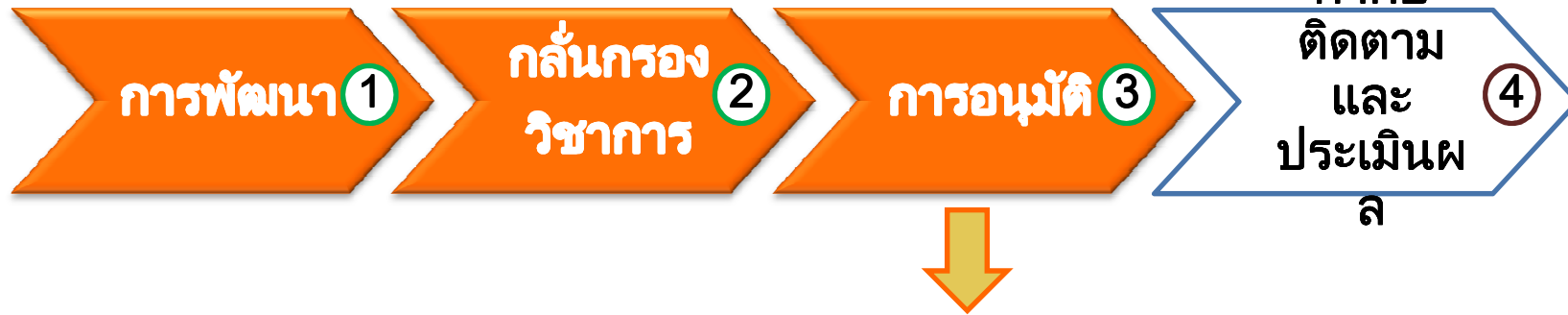
กระบวนการสนับสนุนแผนงาน/โครงการเชิงรุก (ต่อ)

ผู้ทรงคุณวุฒิจะไม่เกี่ยวข้องกับตรงกับผู้เสนอโครงการตามหลักเกณฑ์จัดสรรเงินฯ ข้อ 9.2

ขนาดโครงการฯ	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ
เกิน 20 ล้านบาท	7 คน (แผน 3)+ประชุม
เกิน 10 ล้านบาท-20 ล้านบาท	7 คน+ประชุม
เกิน 5 ล้านบาท-10 ล้านบาท	7 คน
เกิน 1 ล้านบาท-5 ล้านบาท	5 คน
เกิน 2 แสน-1 ล้านบาท	3 คน
ไม่เกิน 2 แสน	1 คน

กระบวนการสนับสนุนแผนงาน/โครงการเชิงรุก (ต่อ)

โครงการฯ ผ่าน
กลั่นกรองวิชาการ

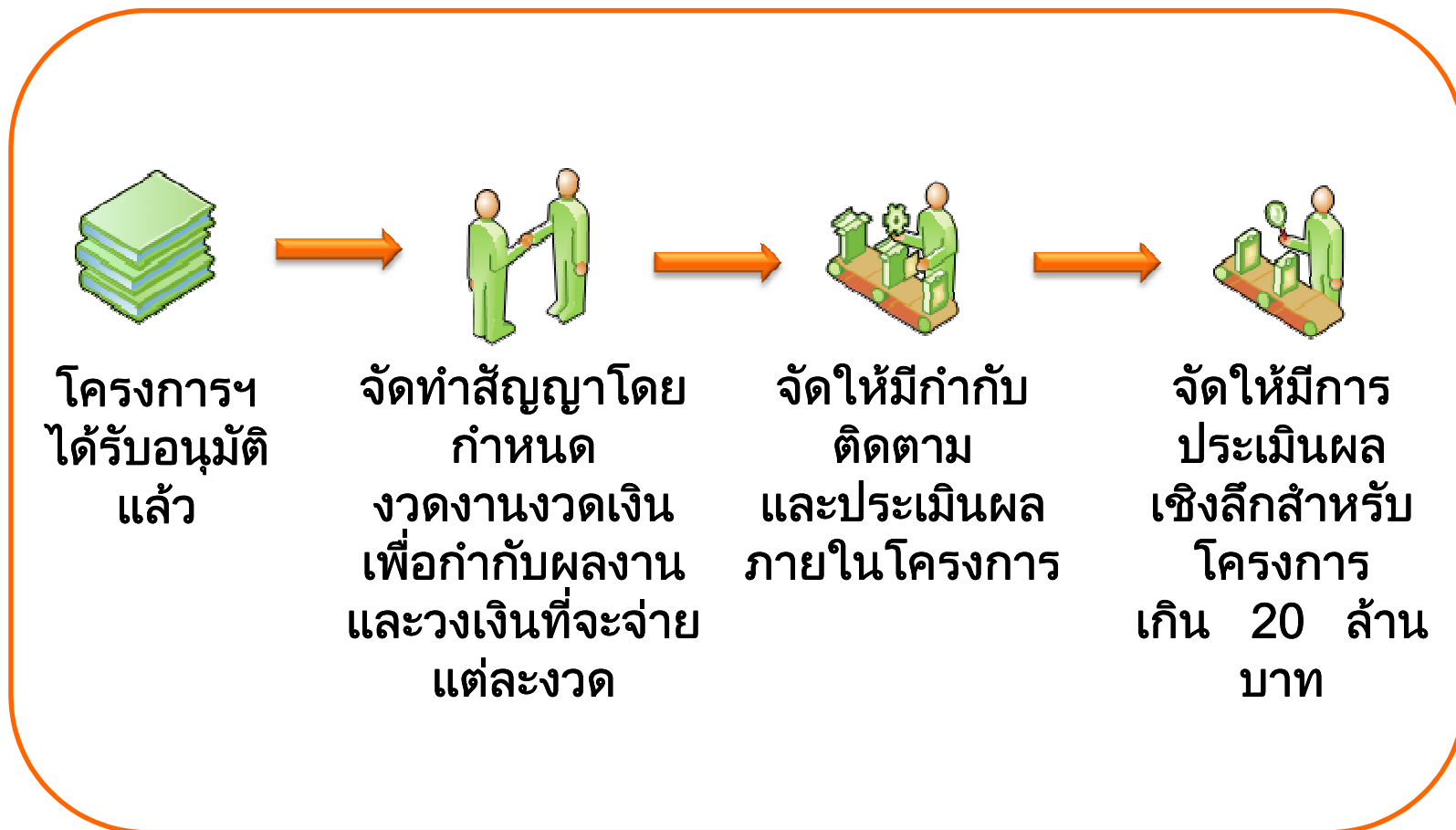
สำนักที่เกี่ยวข้อง
เสนอโครงการฯ
พิจารณาอนุมัติ

ขนาดโครงการฯ	ผู้มีอำนาจอนุมัติ
เกิน 50 ล้านบาท	1) เห็นชอบโดยคกก.บริหารแผน 2) อนุมัติโดยคกก.กองทุน
เกิน 20 ล้านบาท-50 ล้านบาท	อนุมัติโดยคกก.บริหารแผน
ไม่เกิน 20 ล้านบาท	อนุมัติโดย ผจก.

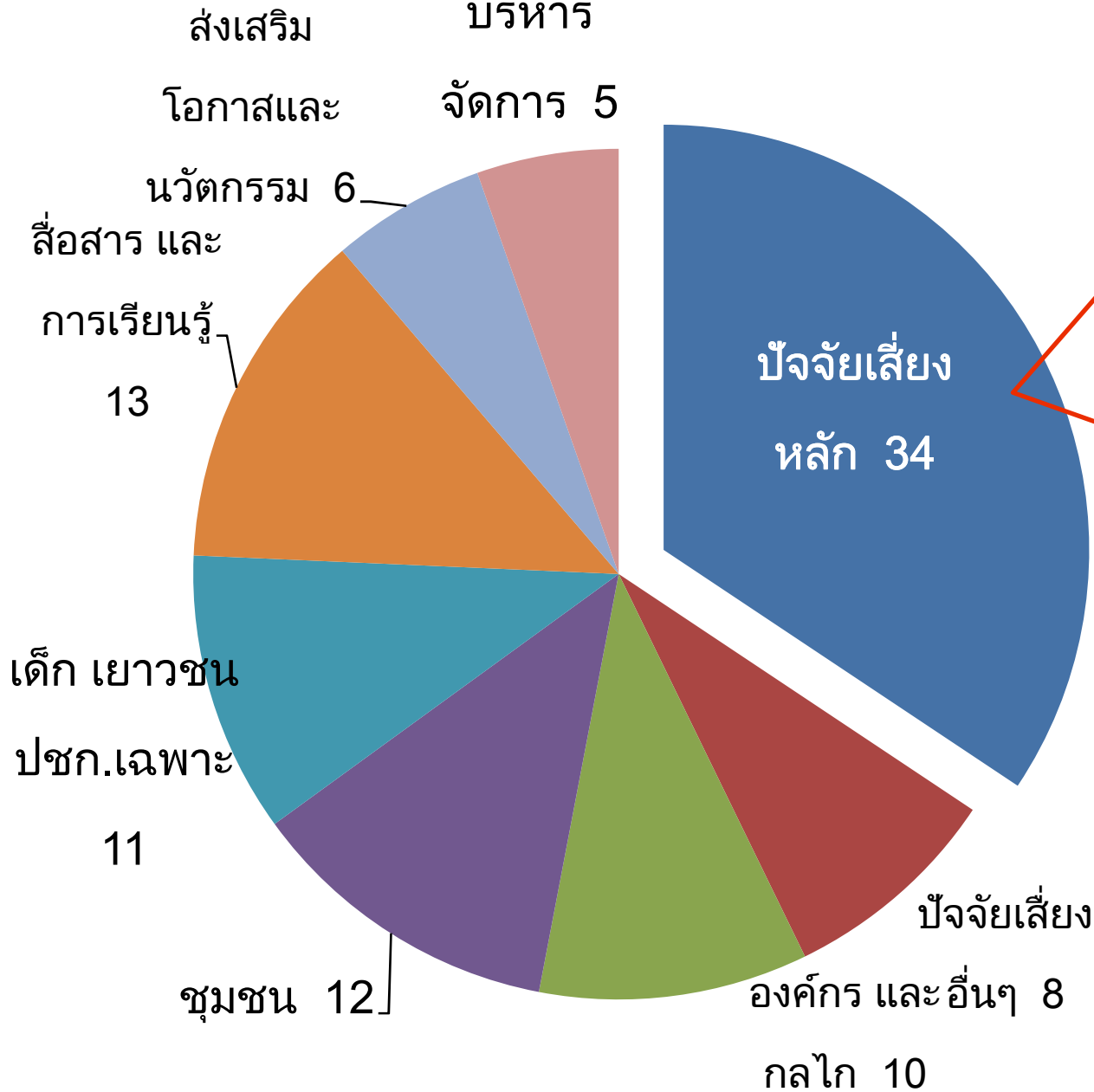
กรรมการที่มีส่วนได้เสียหรืออาจมีส่วนได้เสียในเรื่องที่พิจารณาต้องออกจากที่ประชุมและให้บันทึกในรายงานการประชุมทุกครั้งตามระเบียบ COI ปี 49

COI: ระเบียบการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการกรณีมีส่วนได้ส่วนเสียกับกองทุน พ.ศ. 2549

กระบวนการสนับสนุนแผนงาน/โครงการเชิงรุก (ต่อ)

สัดส่วนการจัดสรรงบประมาณ: ร้อยละ

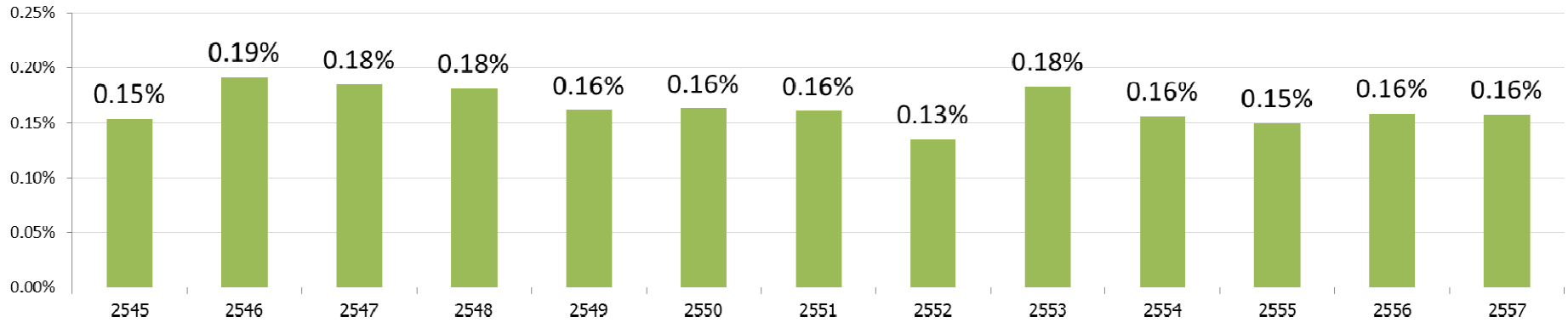
เปรียบเทียบงบประมาณ

2551 2552 2553

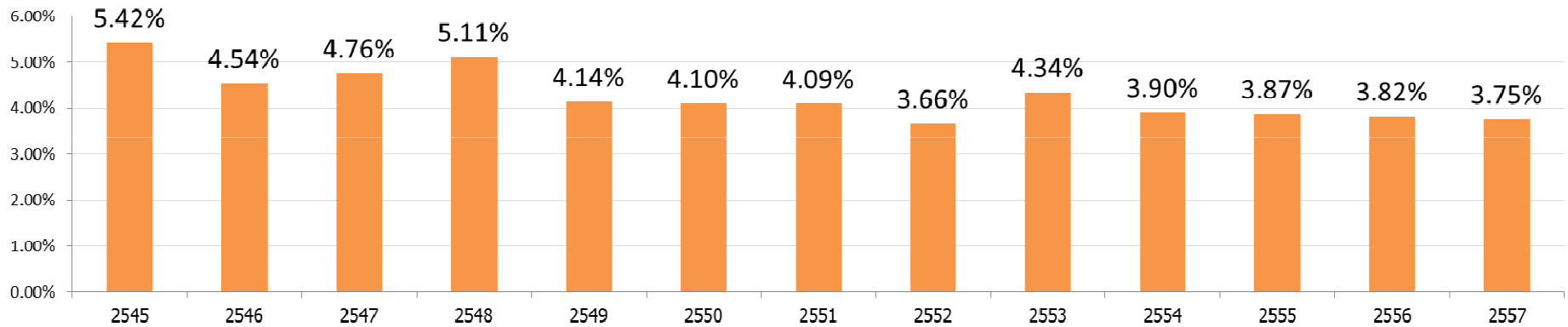
*เปรียบเทียบเงินงบประมาณ สสส. ร้อยละ ร้อยละ ร้อยละ
กับส่วนงานต่างๆ*

ค่าใช้จ่ายสุขภาพทั่วประเทศ	0.8	0.9	0.8
งบประมาณภาครัฐด้านสุขภาพ	1.07	1.19	1.05
งบประมาณกระทรวงสาธารณสุข	4.9	5.2	4.5

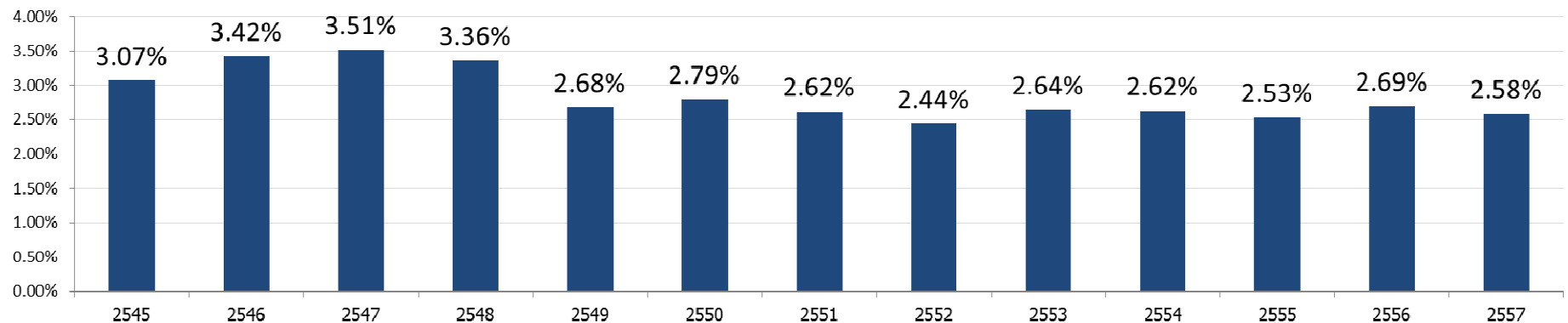
รายรับภาษีของ สสส. vs. งบประมาณรายจ่ายของประเทศ

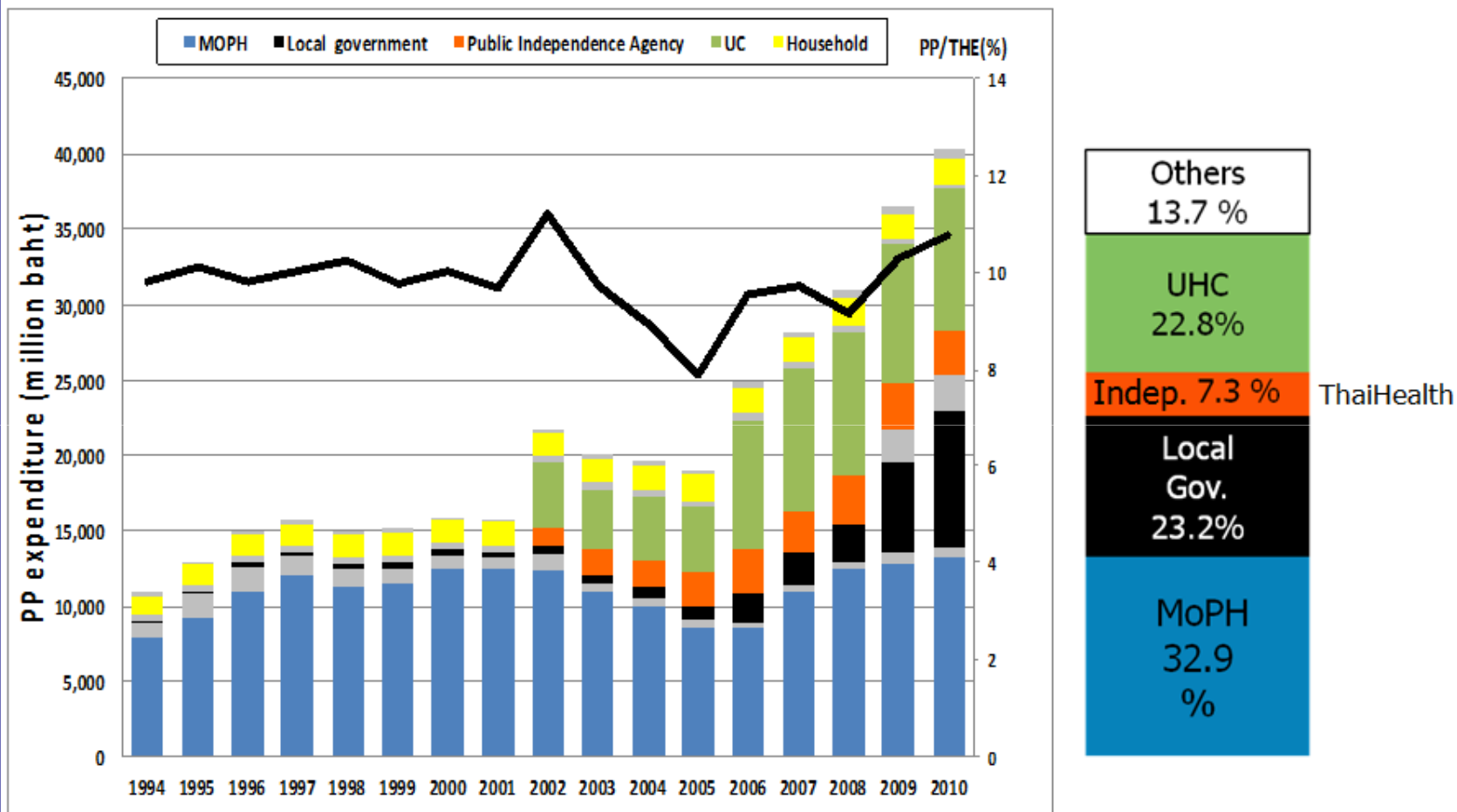
รายรับภาษีของ สสส. vs. งบประมาณรายจ่ายของกระทรวงสาธารณสุข

รายรับภาษีของ สสส. vs. งบกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติที่ได้รับการจัดสรร

Thai Disease Prevention and Health Promotion (P&P) Expenditure

ThaiHealth budget is the lubricant, not the main fuel

Source: Watabe, A. Financing of Health Promotion in Thailand

6. การติดตามและประเมินผล

ติดตาม = ประเมินผล ??

- Monitoring
- Evaluation
- Evaluation Research
- Assessment

การติดตาม (monitoring)

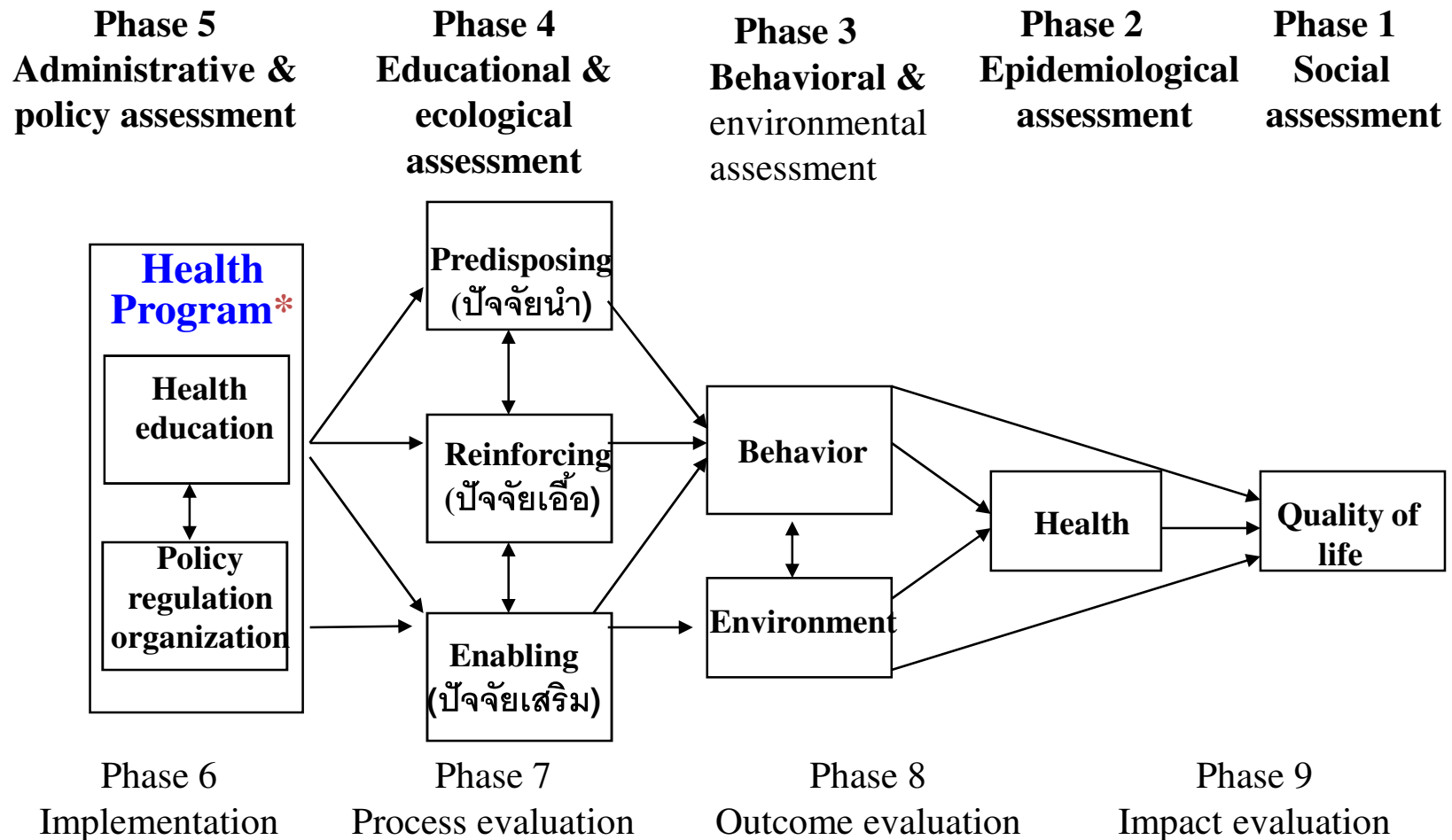
- เป็นการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องของการเก็บรวบรวมข้อมูลตามตัวชี้วัดเพื่อดูความก้าวหน้าและการบรรลุผลของการดำเนินงาน

ประเมินผล (evaluation)

- เป็นประเมินอย่างเป็นระบบทั้งโครงการ/แผนงานที่กำลังดำเนินอยู่หรือเสร็จสิ้นแล้ว เริ่มตั้งแต่การออกแบบจนถึงผลลัพธ์การดำเนินงานในด้านความเกี่ยวเนื่อง การบรรลุวัตถุประสงค์ ประสิทธิภาพ ความคุ้มค่า ผลกระทบ และความยั่งยืน
- การประเมินผลจะให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์และน่าเชื่อถือกับกระบวนการตัดสินใจ

* Making Monitoring and Evaluation Systems Work: A Capacity Development Tool Kit (World Bank Training Series)

Planning and Evaluating for Policy and Action: PRECEDE-PROCEED MODEL*

Input → Process → Output → Short-term impact → Longer-term health outcome → Short-term social impact → Long-term social impact

*New in 4th ed., Green & Kreuter, *Health Promotion Planning*, in press.

ปัจจัยนำ (Predisposing Factors)

- ตัวแปรทางประชากร (Demographic variables)
- ความรู้ (Knowledge)
- ทักษะคติ (Attitudes)
- ความเชื่อ (Beliefs)
- การรับรู้ (Perception)
- ค่านิยม (Value)
- ประสบการณ์ชีวิต (Life Experiences)

ปัจจัยเอื้อ (Enabling Factors)

- ส่งผลต่อพฤติกรรมทั้งโดยตรงและอ้อม
  - สติปัญญา (Mental ability)
  - ทักษะ (Skills)
  - การหาได้ง่าย (Availability of resources)
  - การเข้าถึง (Accessibility of resources)
  - ราคา (Cost)
  - กฎหมาย / กฎระเบียบ

ปัจจัยเสริมแรง (Reinforcing Factors)

- การกระตุ้นเตือน ชมเชย ให้กำลังใจ เป็นแบบอย่าง การสนับสนุนทางสังคม ติเตียน ลงโทษของ
  - เพื่อน (Peer pressure/influence)
  - ครู
  - พ่อ-แม่
  - นายจ้าง
  - ญาติ

evaluation:

Most health promotion work has:

- Multiple determinants
- Multiple intervention settings
- Multiple outcomes
- Multiple actors
- Multiple paradigms
- Cultural diversity
- Politics

Level of Evaluation

- Plan Evaluation
- Program Evaluation
- Project Evaluation

คณะกรรมการ
กองทุน

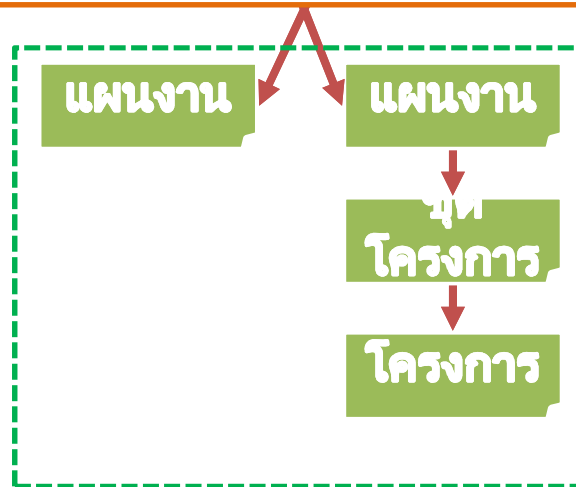

คณะกรรมการ
บริหารแผน

แผน

15
แผน

สำนักงาน +
ผู้เชี่ยวชาญ

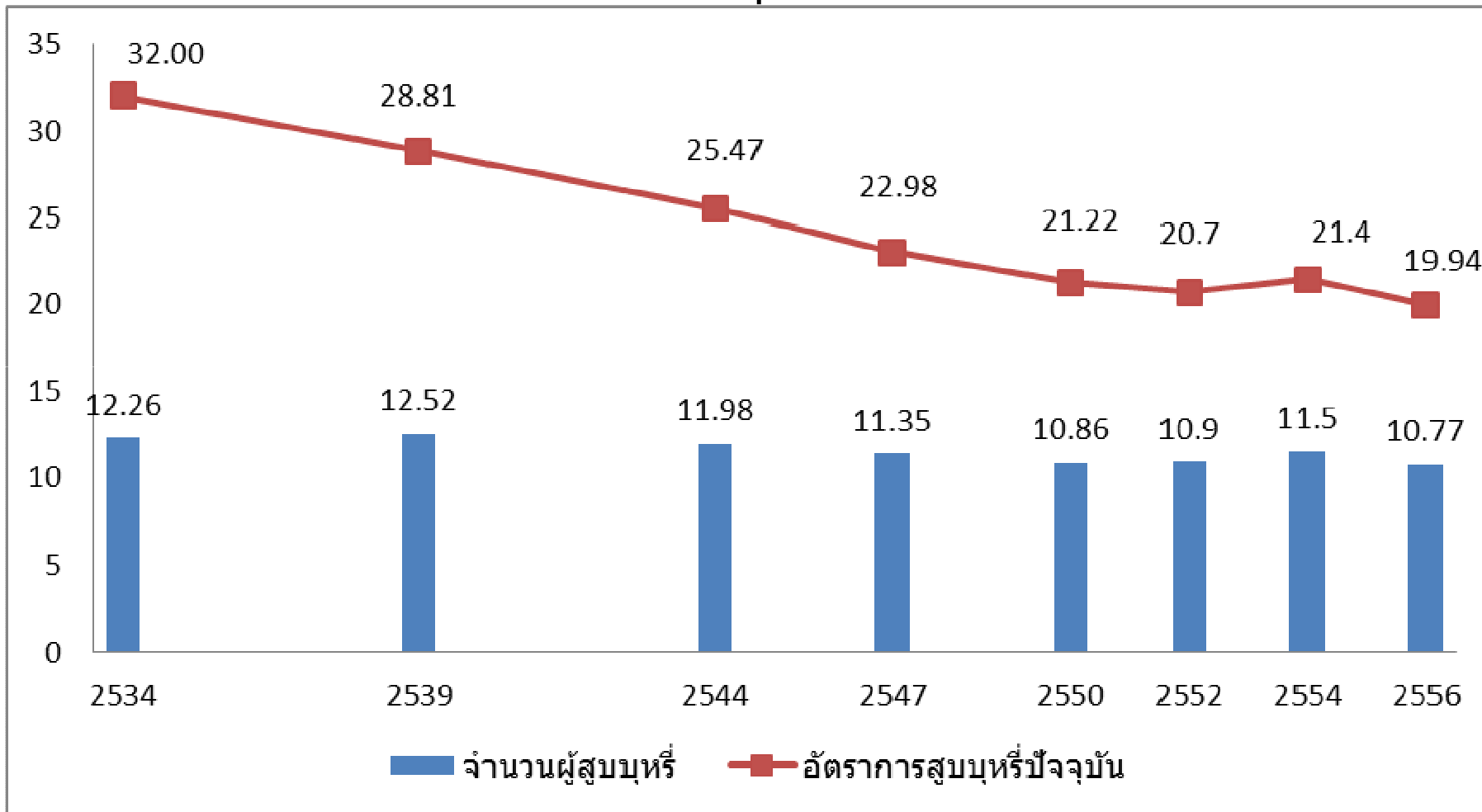
เชิงรุก

เชิงรับ

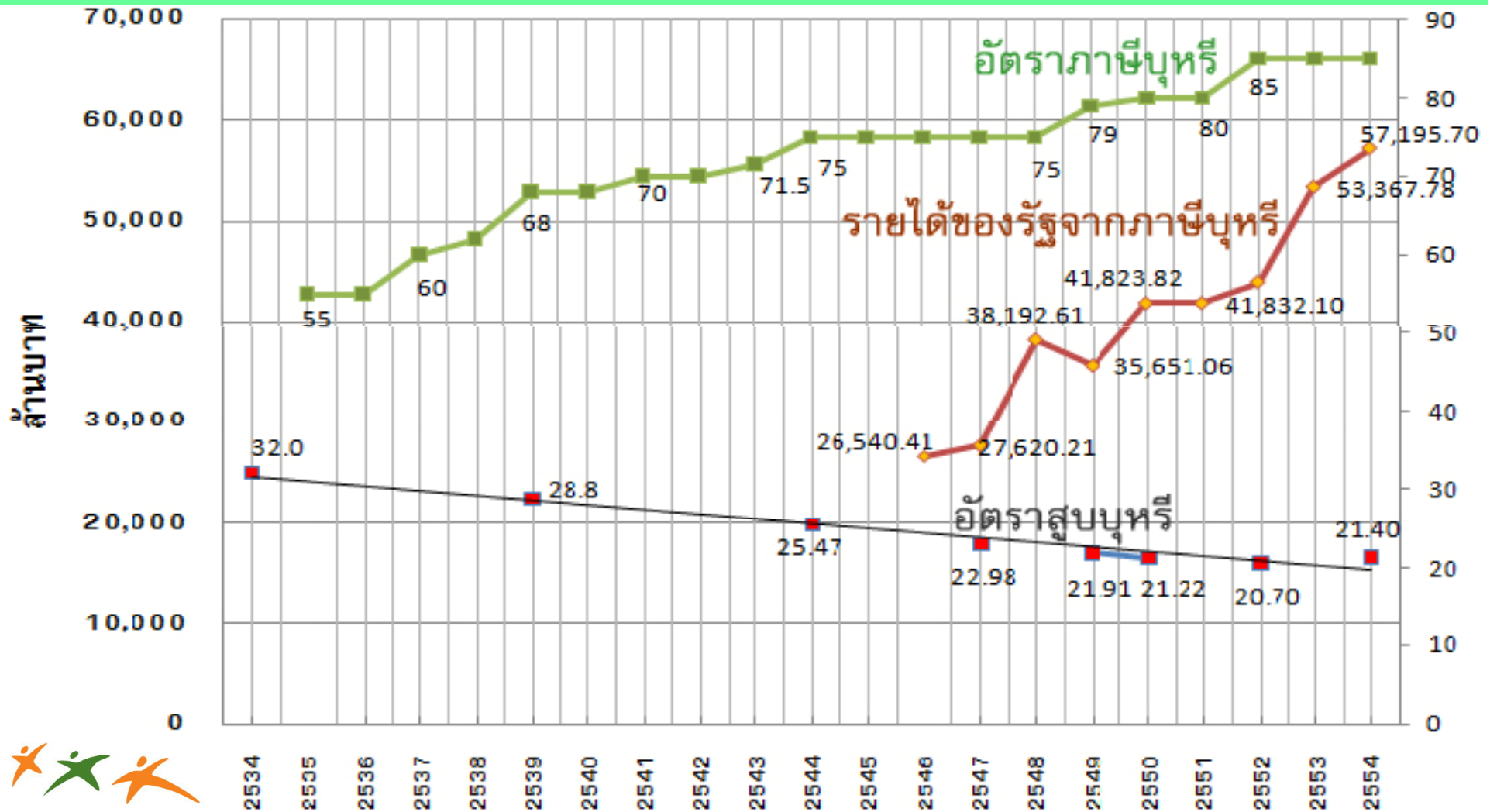
7. ผลการดำเนินงาน

จำนวนและอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบัน ของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป

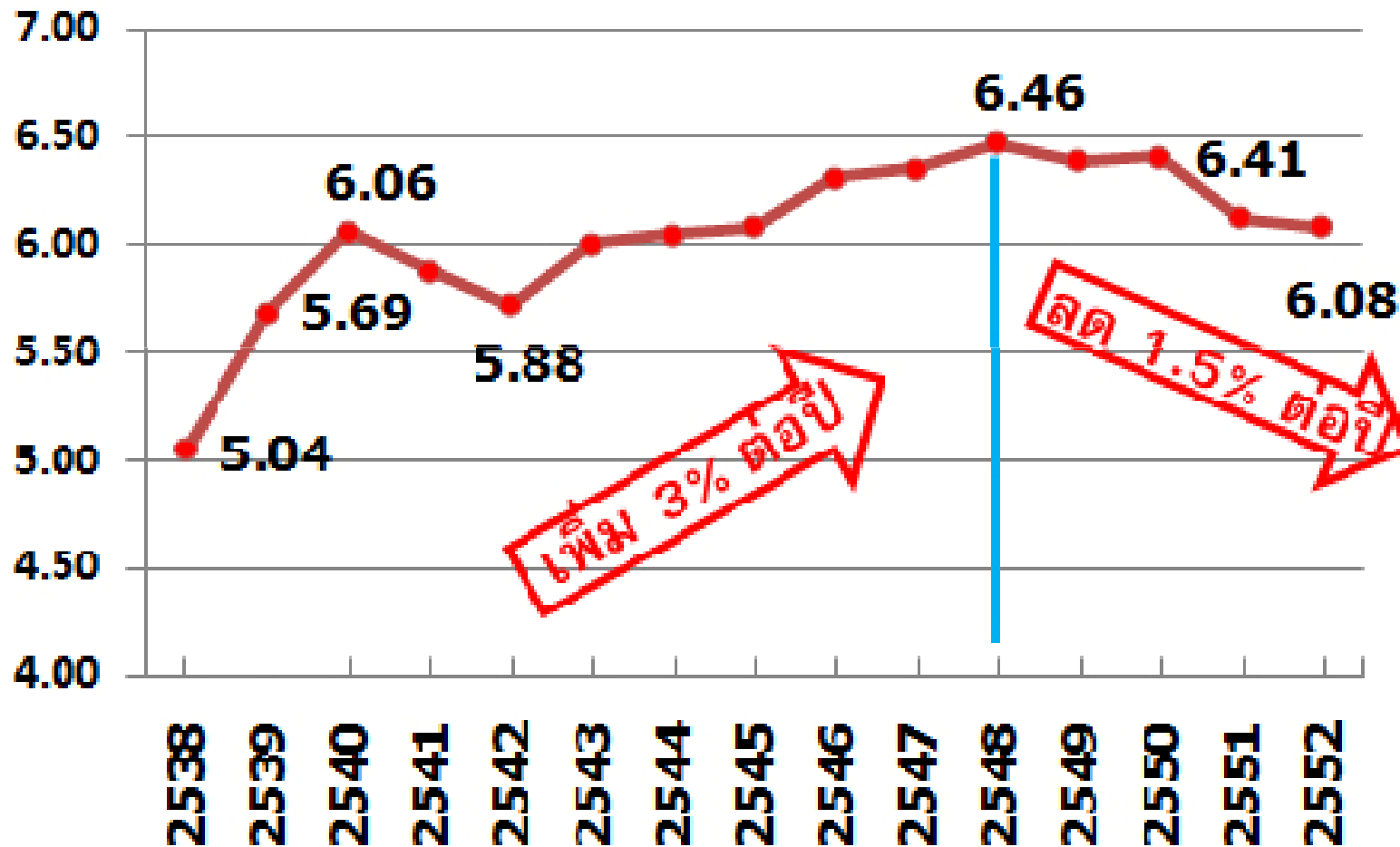

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

อัตราภาษีบุหรี่ (ร้อยละของราคาต้นทุน)
อัตราการสูบบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป (%ของประชากร)
และรายได้ภาษีสรรพสามิตจากบุหรี่ (ล้านบาท)

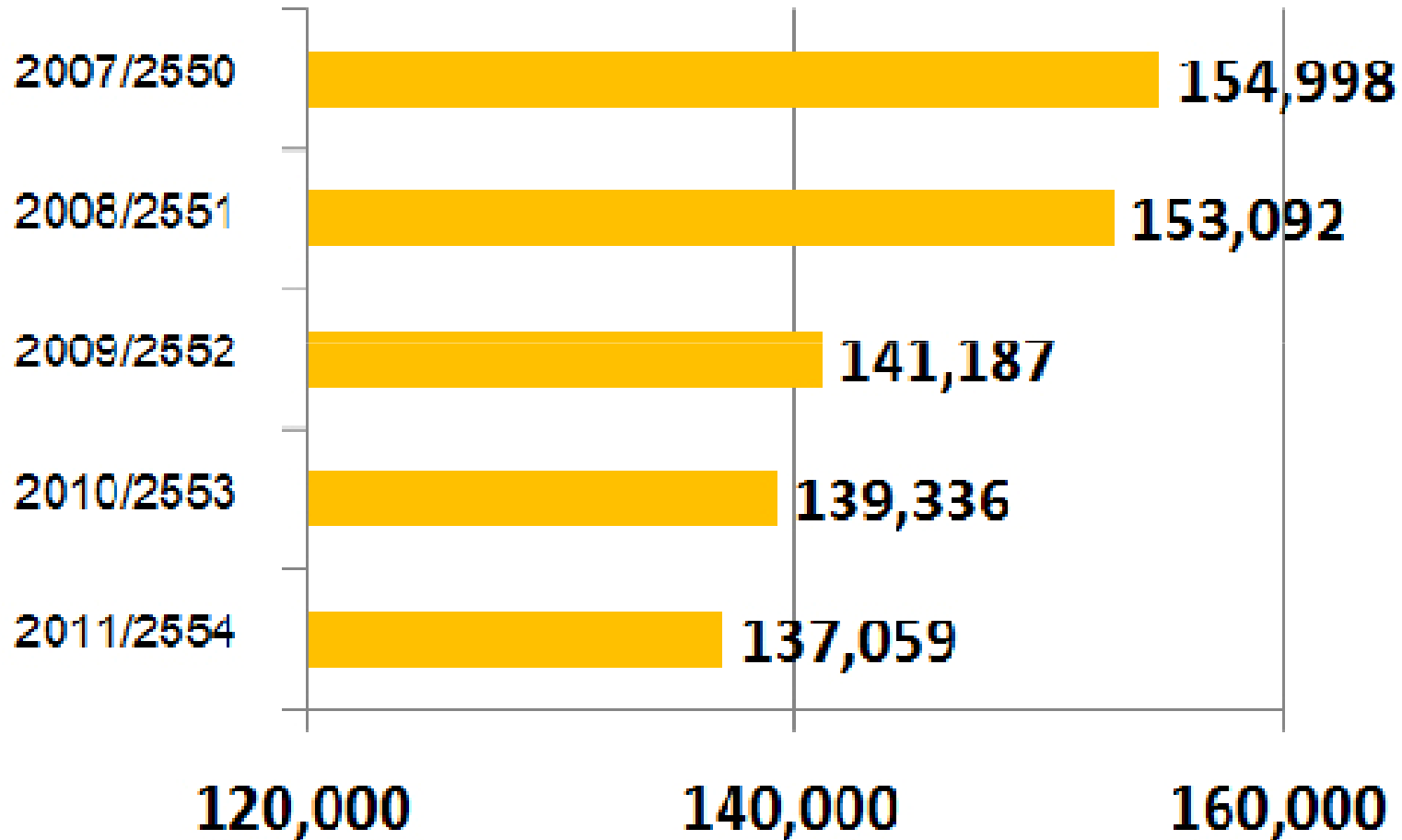

การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อประชากร

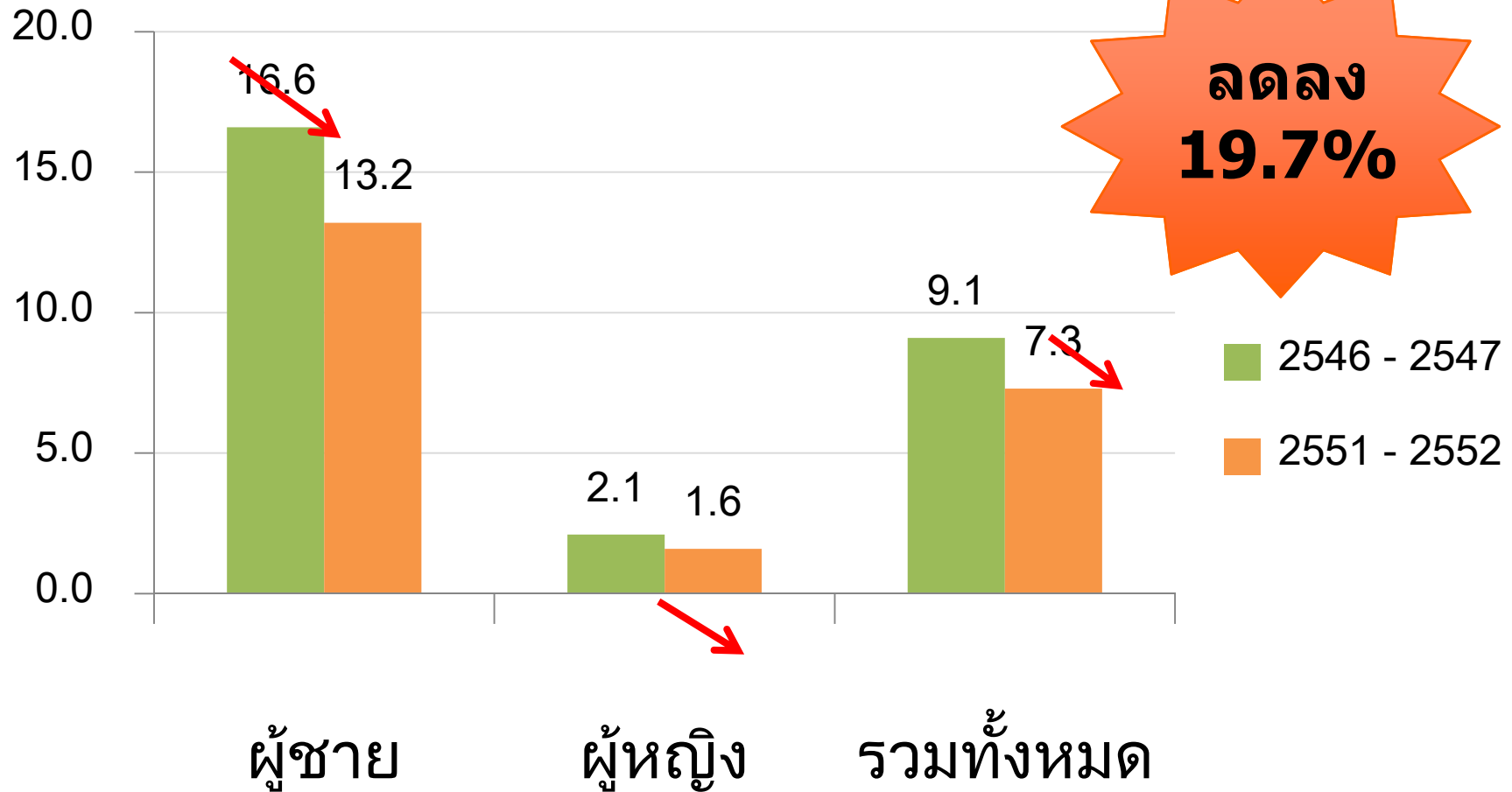
หน่วย: ลิตรต่อคนต่อปี
ที่มา: WHO (2012)

ในช่วง 5 ปี คนไทยซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ลดลง

หน่วย: ล้านบาท
ที่มา: สศช. (2012)

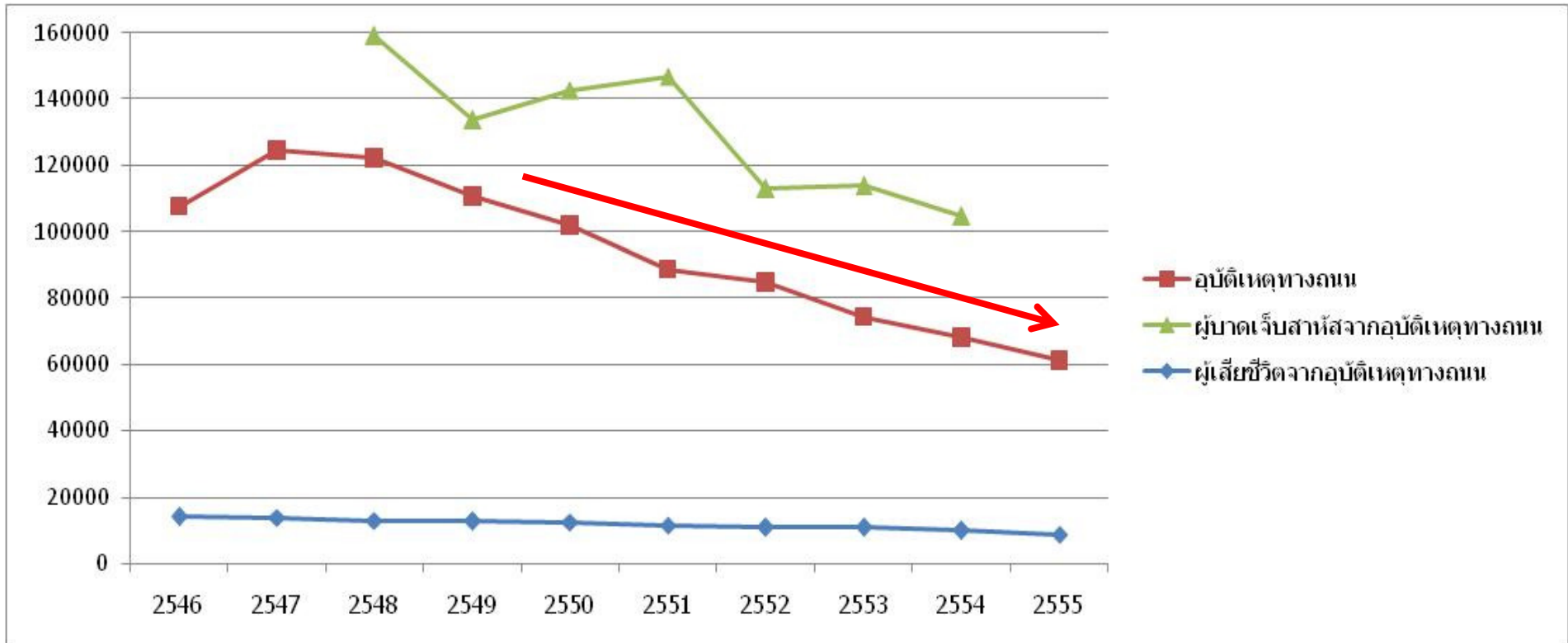
สัดส่วนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่มีแอลกอฮอล์ในระดับอันตรายลดลงจากร้อยละ 9.1 ในปี 2547 เหลือร้อยละ 7.3 ในปี 2552

สถิติการเกิดอุบัติเหตุและการตายทางถนน

ในช่วง 10 ปี อัตราการการเกิดอุบัติเหตุและเสียชีวิตทางถนน
ลดลงร้อยละ 30

ผลตอบแทนทางสังคม (SROI) ของ สสส.

แผนงานที่ประเมิน	การลงทุน (ล้านบาท)	ผลลัพธ์ (ล้านบาท)	SROI ต่อ 1 บาท การลงทุน	Range
1. ความปลอดภัยทางถนน	1,454.27	189,359.00	130.21	(52.80-182.29)
2. การควบคุมการบริโภคยาสูบ	1,433.73	26,288.66	18.34	(12.53-19.84)
3. กิจกรรมทางกาย	2.05	12.69	6.19	(2.48 – 8.67)
4. อาหาร	130.87	1,765.10	13.49	(8.2-18.78)
5. คุ้มครองผู้บริโภค	49.08	3,881.72	95.03	(42.0-148.06)
6. เด็ก เยาวชน และครอบครัว	97.10	667.22	6.87	(3.6-10.14)
7. ผู้สูงอายุ	21.15	62.36	2.95	(0.2-5.7)

Thailand:
A World
Leader
in Health
Promotion
Major Risk Factor Control
Programs funded by
ThaiHealth: Achievements
and Challenges
**Promoting Health
in Communities
and Organizations**
Methods and
Approaches
to Achieve
Health in
all Policies
**How ThaiHealth
Facilitates Capacity
Building, Evaluation
and Innovation**
Strengthening
Governance
and Operations
TheWayForward

10

Ten-Year
Review of
Thai Health
Promotion
Foundation
NOV 2001-NOV 2011

Dr. Rhonda Galbally
Director Rhonda
Galbally Associates

Armin Fidler MD
MPH, MSc., World Bank

Dr. Mushtaque Chowdhury
Rockerellor Foundation

Dr. K C Tang
WHO-HQ

Dr. Suvajee Good
WHO-SEARO

Dr. Sripen Tantvess
HITAP

10 –Year Review of ThaiHealth

Meeting between the International Evaluation Team and ThaiHealth
for 10 years Evaluation of Thai Health Promotion Foundation
Saturday, 5 February 2011

Key Findings

Four main features of ThaiHealth

- Financial sustainability
- Platform for multi stakeholders involvement and inter-sectoral collaboration for Health Promotion
- Cutting edge of innovation
- Outstanding in ***policy advocacy & social marketing***

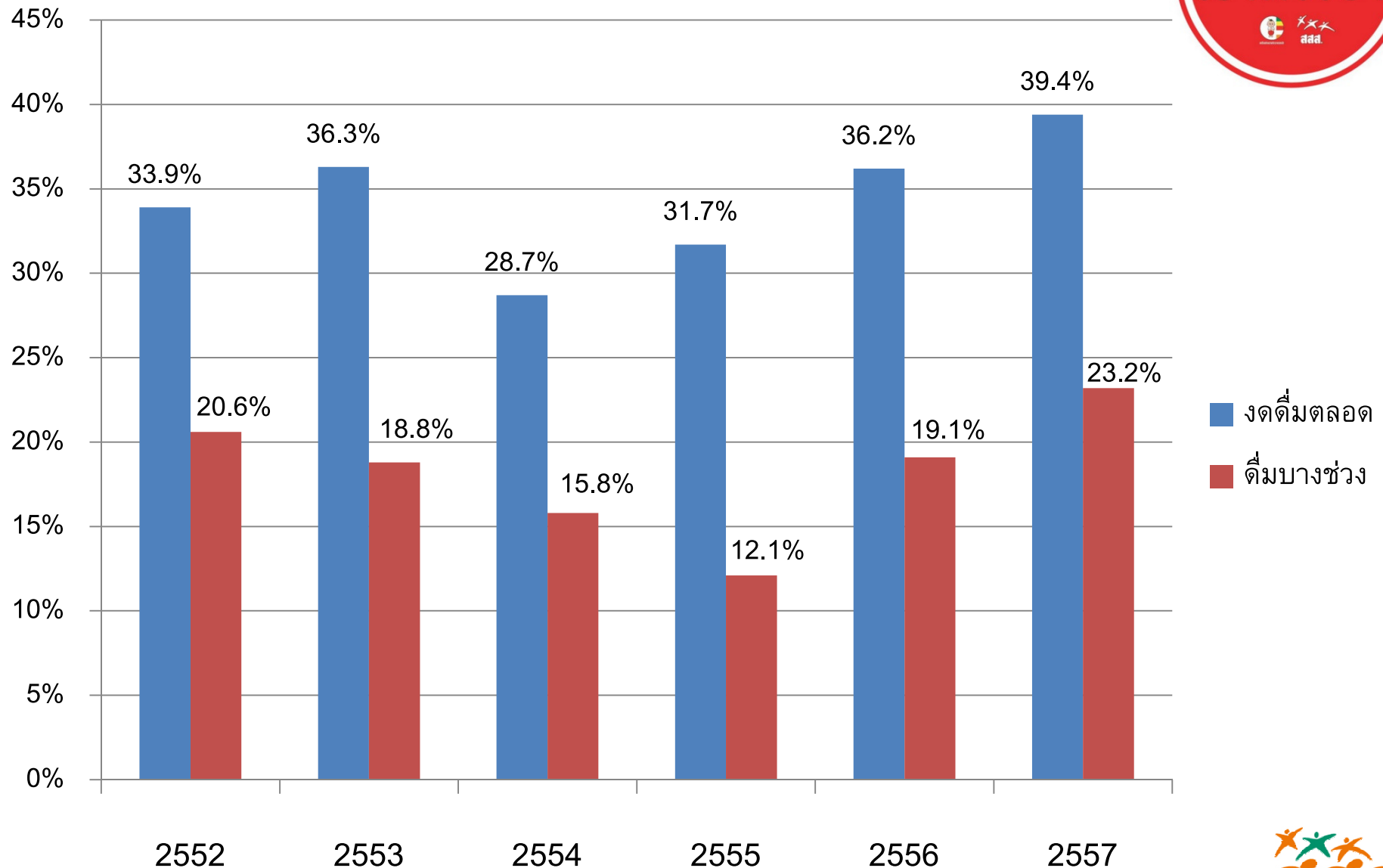

8. กรณีศึกษา

งดเหล้าเข้าพรรษา

ผลการสำรวจนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนพฤติกรรมการดื่มในช่วงเข้าพรรษา

ที่มา: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.)

"งดเหล้าเข้าพรรษา : ผลการสำรวจปี 2557 กับนัยต่อเศรษฐกิจสังคม"

คนไทยเข้าร่วมงดเหล้า
กว่า **17** ล้านคน หรือ **83.4%**

งดเหล้า
เข้าพรรษา

ประหยัดเงิน
77,712 ล้านบาท

งดดื่มตลอด
39.4%

ดื่มบางช่วง
23.2%

ลดปริมาณการดื่ม
20.8%

กลุ่มงดเหล้าตลอดพรรษา
ประหยัดเงินเฉลี่ยคนละ **6,912** บาท

กลุ่มลดการดื่ม/ดื่มบางช่วง
ประหยัดเงินเฉลี่ยคนละ **2,538** บาท

ไข้หวัดใหญ่ = แห้ง

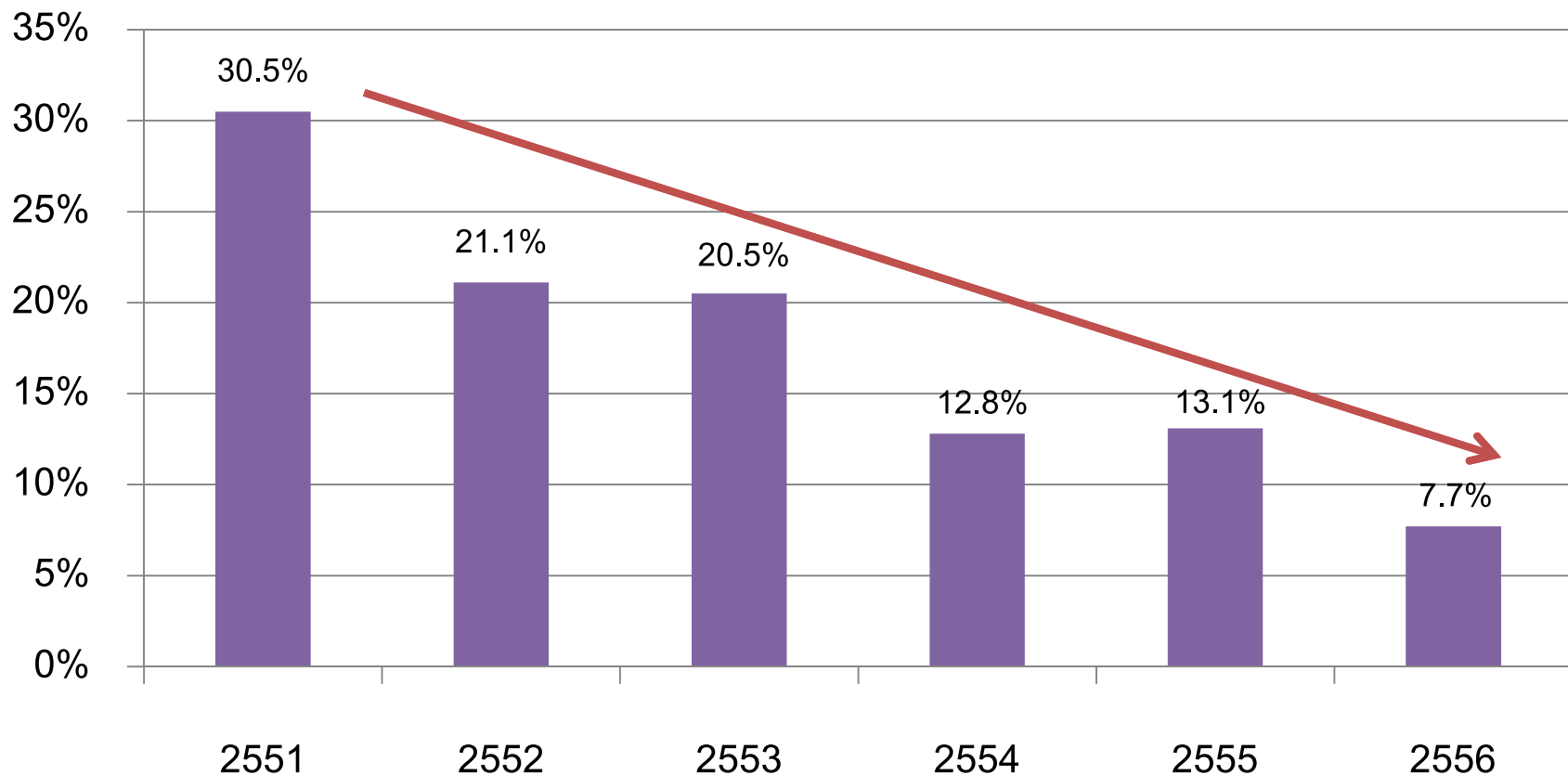
ให้เปล่าเท่ากับแข่ง

เปลี่ยนค่านิยมของคนไทยในการมอบเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นของขวัญในเทศกาลต่างๆ **พร้อมกับร่วมผลักดันนโยบายและมาตรการห้ามจำหน่ายกระเช้าของขวัญที่มีเหล้า**

แนวโน้มให้เหล้าเป็นของขวัญ ปี 2551 - 2556

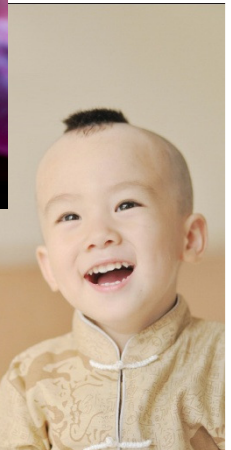
ที่มา: เอแบคโพลล์และศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.)

สวดมนต์ข้ามปี

นวัตกรรมแบบใหม่ที่เป็นทางเลือกของสังคมในช่วง
เทศกาลปีใหม่เพื่อให้เกิดสุขภาวะทางปัญญา

Possibly you **คุณทำได้**

ร่วมสร้างประเทศไทยให้น่าอยู่
...can create healthy thailand.

ขอบคุณ ครับ

Possibly you
คุณทำได้
1 ส่วนสร้างประเทศไทยให้ดีขึ้น
...can create healthy Thailand.